

Ministerul Finanțelor

RAPORT

**privind situația în domeniul
datoriei sectorului public, garanțiilor de stat și
recreditării de stat în trimestrul I al anului 2025**

Chișinău, 2025

Cuprins

Lista abrevierilor	2
Sumar executiv	3
Evoluția indicatorilor macroeconomici	4
Datoria sectorului public	6
Indicatorii de risc și sustenabilitate stabiliți în cadrul Programului „Managementul datoriei de stat pe termen mediu (2025-2027)”	10
Datoria de stat	11
<i>Datoria de stat externă</i>	15
<i>Datoria de stat internă</i>	19
Garanțiile de stat	24
Creanțele	24
Riscurile asociate datoriei de stat la situația din 31 martie 2025	25
Recreditarea de stat	32

Lista abrevierilor

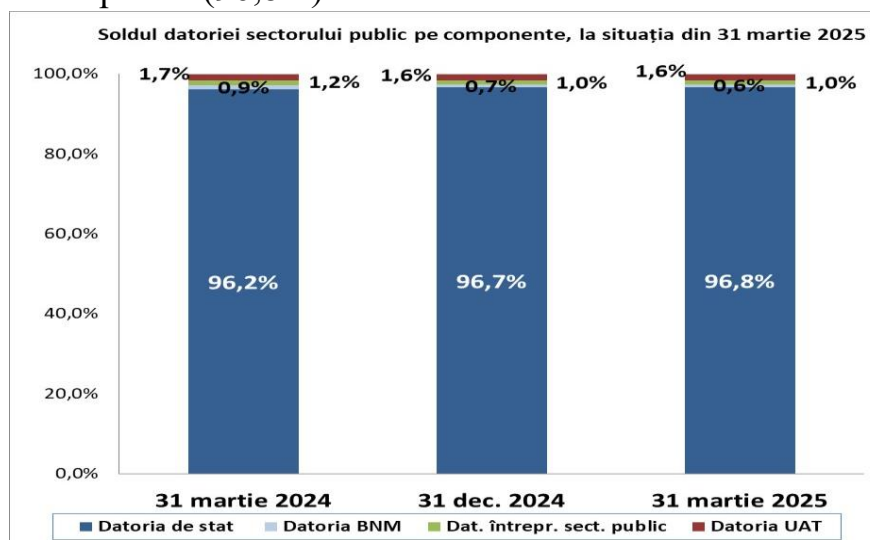
AID	Asociația Internațională pentru Dezvoltare
AFD	Agencia Franceză pentru Dezvoltare
ATM	Perioada medie de maturitate
ATR	Perioada medie de refixare
BDCE	Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei
BEI	Banca Europeană de Investiții
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BIRD	Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BGK	Banca Gospodarstwa Krajowego
BNM	Banca Națională a Moldovei
CNY	Yuan Renminbi chinezesc
OGP AE	Oficiului de Gestionare a Programelor de Asistență Externă
DMFAS	Sistem de Management al Datoriei și Analiză Financiară
DST (SDR)	Drepturi Speciale de Tragere
FIDA	Fondul Internațional pentru Dezvoltare Agricolă
FMI	Fondul Monetar Internațional
GBP	Lira sterlină
IP CTIF	Instituția Publică Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe
JICA	Agencia Japoneză pentru Cooperare Internațională
JPY	Yen japonez
MF	Ministerul Finanțelor
ODA	Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
PIB	Produs Intern Brut
UAT	Unitate administrativ-teritorială
UE	Uniunea Europeană
UNCTAD	Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare
VBS	Veniturile totale ale bugetului de stat
VMS	Valori mobiliare de stat

Notă: Totalurile prezentate în document pot devia nesemnificativ de la suma componentelor, ca urmare a rotunjirii valorilor.

Sumar executiv

Analiza evoluției datoriei sectorului public relevă o creștere a soldului acesteia cu 1,2% la situația din 31 martie 2025 comparativ cu finele anului 2024, fiind de 127 071,1 mil. lei sau 36,2% din PIB-ul prognozat pentru anul 2025. Ca pondere în PIB, datoria sectorului public s-a micșorat cu 2,6 p.p. comparativ cu nivelul înregistrat la finele anului 2024.

Majorarea soldului datoriei sectorului public la situația din 31 martie 2025 în comparație cu sfârșitul anului 2024 este determinată de majorarea soldului datoriei de stat cu 1 578,0 mil. lei, precum și a soldului datoriei directe UAT cu 0,8 mil. lei. Totodată, soldul datoriei BNM s-a redus cu 67,9 mil. lei, precum și soldul datoriei directe a întreprinderilor din sectorul public cu 5,4 mil. lei. Similar perioadelor precedente, datoria de stat continuă să reprezinte ponderea majoritară în totalul datoriei sectorului public (96,8%).

La situația din 31 martie 2025, soldul datoriei de stat a fost de 122 972,0 mil. lei¹, din care 38,0% reprezintă datoria de stat internă, iar 62,0% datoria de stat externă. Majorarea soldului datoriei de stat cu 1 578,0 mil. lei comparativ cu valorile înregistrate la sfârșitul anului 2024 a fost influențată de finanțarea netă pozitivă internă.

La situația din 31 martie 2025, soldul garanțiilor de stat interne (acordate în totalitate în cadrul Programului de stat „Prima casă”) a fost de 3 121,9 mil. lei sau 0,9% din PIB-ul prognozat pentru anul 2025.

În perioada de referință au fost recreditate mijloace financiare în valoare totală de 707,9 mil. lei și au fost rambursate 1 598,3 mil. lei. În aceeași perioadă, soldul datoriilor beneficiarilor recreditați a fost de 11 766,4 mil. lei, dintre care 147,4 mil. lei cu termen expirat.

¹ Începând cu 31 mai 2020, soldul datoriei de stat interne se prezintă la valoarea nominală, în conformitate cu prevederile HG nr. 234/2020 "Pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1136/2007 cu privire la unele măsuri de executare a Legii nr.419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat".

Evoluția indicatorilor macroeconomici

Conform datelor preliminare, PIB-ul estimat pentru anul 2025 este de 351 100,0 mil. lei, în creștere, în termeni reali, cu 2,0% față de sfârșitul anului 2024.²

Dinamica procesului inflaționist³

Rata anuală a inflației în luna martie 2025 a crescut cu 8,75% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, situându-se astfel peste limita superioară a intervalului de variație al țintei inflației.

Totodată, rata medie anuală a inflației 2025 a fost de 8,83% în luna martie 2025. Traectoria ascendentă a ratei anuale a inflației a fost influențată de unele evoluții sectoriale adverse, printre care ajustarea tarifului la gazul din rețea, la energia termică și la energia electrică, precum și de condițiile secetoase din vara anului precedent care au determinat creșterea prețurilor la produsele alimentare.

Activitatea de comerț exterior⁴

Exporturile de mărfuri realizate în trimestrul I al anului 2025 au însumat 811,5 mil. dolari SUA, înregistrând o scădere de 11,9% comparativ cu perioada similară a anului 2024.

Importurile de mărfuri au fost de 2 549,1 mil. dolari SUA, reprezentând o creștere cu 18,3% față de perioada similară din anul 2024.

Balanța comercială a înregistrat un deficit de 1 737,6 mil. dolari SUA, fiind cu 504,0 mil. dolari SUA mai mare comparativ cu cel înregistrat în aceeași perioadă din anul 2024.

Gradul de acoperire a importurilor cu exporturi pe parcursul perioadei de referință a fost de 31,8%, în scădere cu 11,0 p.p. comparativ cu aceeași perioadă a anului 2024.

Politica ratelor

Pe parcursul trimestrului I al anului 2025, Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei a desfășurat trei ședințe cu privire la deciziile de politica monetară. Ca urmare a evaluării balanței riscurilor interne și externe, precum și a perspectivelor inflației pe termen scurt și mediu, Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei, la ședințele din 10 ianuarie și 5 februarie 2025, a hotărât majorarea ratei de bază aplicate la principalele operațiuni de politică monetară cu 2,9 p.p., până la nivelul de 6,50% anual. Ulterior, la ședința din 20 martie 2025, a hotărât menținerea ratei de bază.⁵

În trimestrul I al anului 2025, ratele de referință pe piețele internaționale, respectiv Euribor pe 6 luni și TORF pe 6 luni, au avut evoluții divergente: Euribor a

² Sursa: Comunicat privind Prognoza preliminară a principalilor indicatori macroeconomici din 10 martie 2025, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.

³ Sursa: Comunicat privind Evoluția prețurilor de consum, Biroul Național de Statistică.

⁴ Sursa: Comunicat privind Comerțul internațional cu mărfuri, Biroul Național de Statistică.

⁵ Sursa: Comunicate privind deciziile de politică monetară, Banca Națională a Moldovei.

avut o tendință descendentă, în timp ce TORF a înregistrat o tendință ascendentă. Valoarea medie a ratei Euribor pe 6 luni a fost de 2,4889%, în scădere cu 36,1% comparativ cu aceeași perioadă a anului 2024. În același timp, valoarea medie a ratei TORF pe 6 luni a fost de 0,5273%, ceea ce reprezintă o creștere de aproximativ 9 ori față de trimestrul I al anului 2024.⁴ Aceste rate de referință sunt frecvent utilizate de creditori pentru împrumuturile de stat externe acordate Republicii Moldova, purtătoare de rată flotantă a dobânzii.

Piața valutară (ratele de schimb) ⁵

Cursul de schimb oficial al monedei naționale, la finele trimestrului I al anului 2025, a marcat o apreciere cu 2,3% față de dolarul SUA, în timp ce față de euro s-a depreciat cu 0,7% și în raport cu yenul japonez cu 2,1 la sută, comparativ cu finele anului 2024.

Indicatorii bugetului de stat

La situația din 31 martie 2025, veniturile bugetului de stat au însumat 17 859,2 mil. lei, iar, cu excepția granturilor, acestea au constituit 16 881,9 mil. lei, înregistrând o creștere de 10,4% comparativ cu perioada similară a anului 2024. Cheltuielile și activele nefinanciare ale bugetului de stat au crescut cu 12,7% comparativ cu perioada similară a anului precedent, fiind de 20 075,0 mil. lei. Totodată, la situația din 31 martie 2025, soldul bugetului de stat a înregistrat un deficit de 2 215,8 mil. lei, reprezentând 15,9% din valoarea deficitului aprobat pentru anul 2025, sau 0,6% din PIB.

Ratingul suveran

Pe parcursul trimestrului I al anului 2025, agențiile de rating Fitch și Moody's au menținut o perspectivă stabilă asupra evoluției economice și financiare a țării, cu ratinguri de B3 (Moody's) și B+ (Fitch).

Aceasta reflectă încrederea în capacitatea țării de a-și gestiona angajamentele financiare, în pofida provocărilor externe persistente, precum riscurile geopolitice și presiunile asupra sectorului energetic. De asemenea, continuarea reformelor structurale și angajamentul față de parcursul european rămân factori pozitivi luați în considerare de agențiile de rating.

⁴ Sursa: Bloomberg.

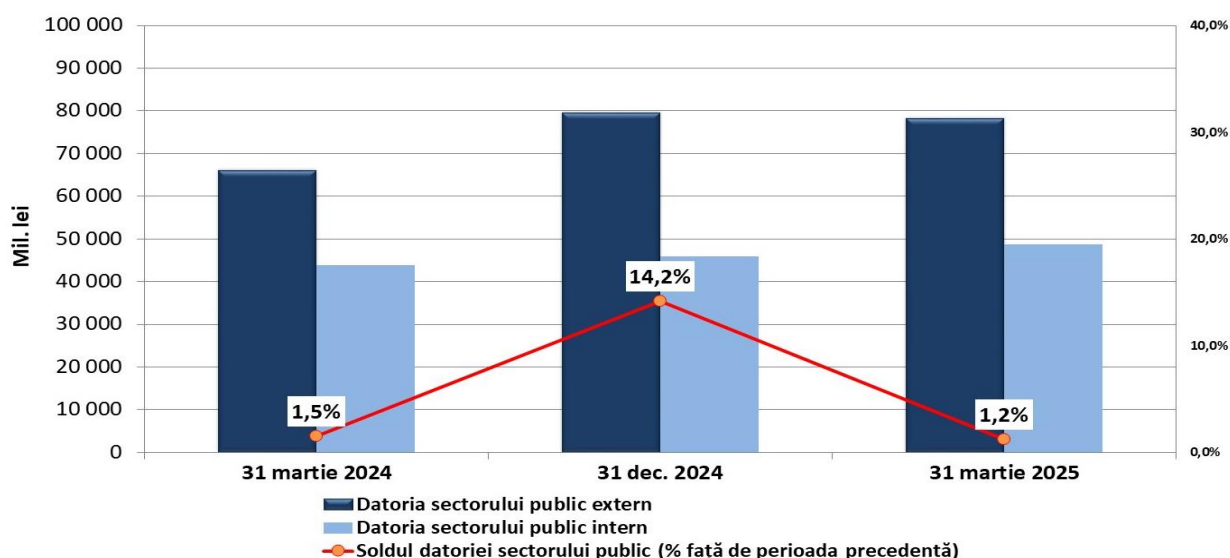
⁵ Sursa: Comunicate privind Raportul asupra inflației, Banca Națională a Moldovei.

Datoria sectorului public

La situația din 31 martie 2025, soldul datoriei sectorului public⁶ a crescut cu 1 505,5 mil. lei comparativ cu sfârșitul anului 2024, atingând valoarea de 127 071,1 mil. lei, ceea ce reprezintă o creștere de 1,2%. Datoria sectorului public la această dată este formată în proporție de 96,8% din datoria de stat. Pe parcursul primului trimestru al anului 2025, Ministerul Finanțelor s-a concentrat pe acoperirea necesităților de finanțare a deficitului bugetar, atât din surse interne, cât și din surse externe, ceea ce a avut impact asupra creșterii datoriei sectorului public, însă în limite sustenabile.

Conform datelor privind PIB-ul prognozat pentru anul 2025, ponderea datoriei sectorului public în PIB, la situația din 31 martie 2025 a fost de 36,2%, înregistrând o diminuare cu 2,6 p.p. comparativ cu situația de la finele anului 2024 și o majorare cu 2,2 p.p. comparativ cu perioada similară a anului 2024.

Evoluția ritmului de creștere a soldului datoriei sectorului public, la situația din 31 martie 2024, 31 decembrie 2024 și 31 martie 2025

În ceea ce privește structura datoriei sectorului public la situația din 31 martie 2025:

- soldul datoriei interne a sectorului public a fost de 48 684,4 mil. lei, înregistrând o majorare cu 6,0% de la finele anului 2024, influențată în principal de creșterea soldului datoriei de stat interne cu 2 787,5 mil. lei și a datoriei interne a întreprinderilor din sectorul public cu 57,6 mil. lei.

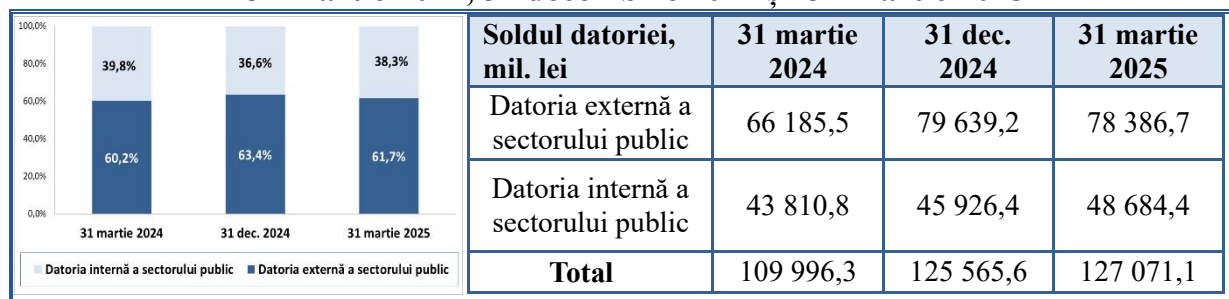
- soldul datoriei externe a sectorului public a fost de 78 386,7 mil. lei, înregistrând o diminuare cu 1,6% comparativ cu finele anului 2024. Această diminuare se datorează, în principal, reducerii soldului datoriei de stat externe cu

⁶ Soldul datoriei sectorului public se compune din datoria de stat și datoria BNM, datoria direct contractată a întreprinderilor din sectorul public, UAT-lor, cu maturitatea ≥ 1 an.

1 209,5 mil. lei, a datoriei externe a Băncii Naționale a Moldovei cu 42,8 mil. lei, precum și a datoriei externe a întreprinderilor din sectorul public cu 63,0 mil. lei.

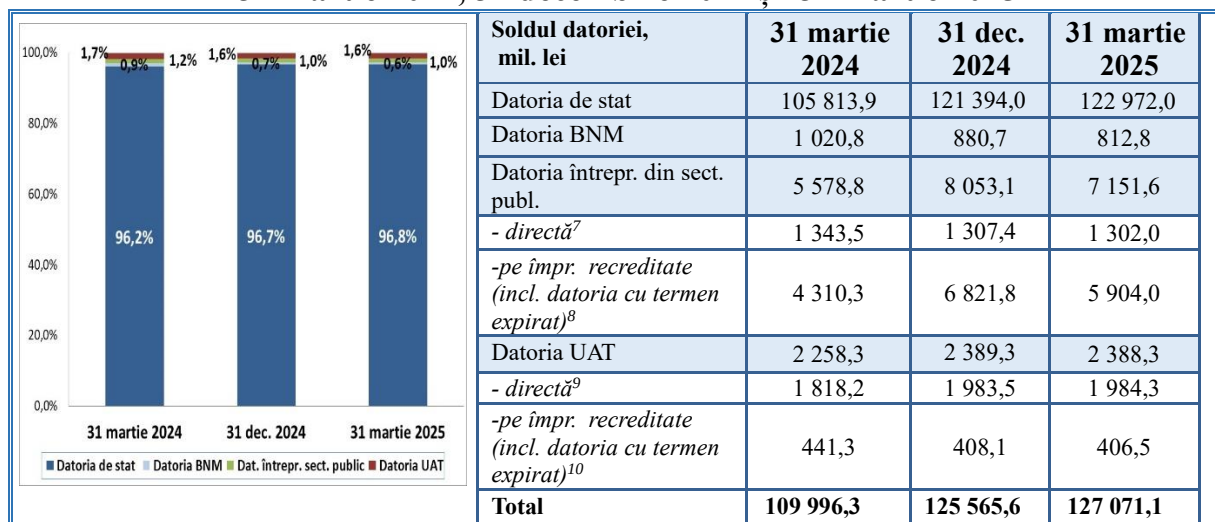
Evoluția datoriei sectorului public, în funcție de sursele de finanțare, este detaliată în cele ce urmează.

Evoluția soldului datoriei sectorului public, pe surse, la situația din 31 martie 2024, 31 decembrie 2024 și 31 martie 2025

La situația din 31 martie 2025, datoria externă a sectorului public a însumat 4 343,0 mil. dolari SUA (echivalentul a 78 386,7 mil. lei), reprezentând 61,7% din totalul datoriei sectorului public. În același timp, datoria internă a sectorului public a însumat 48 684,4 mil. lei (38,3% din total). Evoluția soldului datoriei sectorului public, defalcată pe componente, este prezentată în cele ce urmează.

Evoluția datoriei sectorului public, pe componente, la situația din 31 martie 2024, 31 decembrie 2024 și 31 martie 2025

⁷ Soldul datoriei direct contractată a întreprinderilor din sectorul public a fost actualizat începând cu 24.08.2018.

⁸ Datoria întreprinderilor din sectorul public pe împrumuturile recreditare nu se include în datoria totală a sectorului public din motiv că acestea sunt deja incluse în datoria de stat (externă).

⁹ Soldul datoriei UAT a fost actualizat începând cu 19.11.2024.

¹⁰ Datoria UAT-ilor pe împrumuturile recreditare nu se include în datoria totală a sectorului public din motiv că acestea sunt deja incluse în datoria de stat (externă).

Creșterea soldului datoriei sectorului public la situația din 31 martie 2025, comparativ cu sfârșitul anului 2024, este determinată de majorarea soldului datoriei de stat cu 1 578,0 mil. lei, precum și a soldului datoriei directe UAT cu 0,8 mil. lei. Totodată, soldul datoriei BNM s-a redus cu 67,9 mil. lei, precum și soldul datoriei directe a întreprinderilor din sectorul public cu 5,4 mil. lei. Similar perioadelor precedente, datoria de stat continuă să reprezinte ponderea majoritară în totalul datoriei sectorului public (96,8%).

La situația din 31 martie 2025, structura datoriei directe a UAT evidențiază o pondere preponderentă a datoriei în monedă națională, de 55,1%, urmată de cea în euro, cu 44,9%. Soldul datoriei în lei moldovenești s-a micșorat cu 3,2 p.p. față de sfârșitul anului 2024, dar a crescut cu 3,0 p.p. comparativ cu aceeași perioadă a anului 2023. Din totalul datoriei directe a UAT, 64,8% este reprezentată de datoria purtătoare de rată flotantă a dobânzii, majorându-se cu 0,2 p.p. comparativ cu finele anului 2024 și cu 5,6 p.p. comparativ cu perioada similară a anului 2024. Totodată, 19,7% din totalul datoriei directe a UAT urmează să ajungă la scadență în decurs de un an, ceea ce indică un risc de refinanțare redus. Maturitatea maximă a împrumuturilor din portofoliul datoriei directe UAT este de 25 de ani.

La situația din 31 martie 2025, garanțiile externe emise de UAT în favoarea creditorilor externi, pentru împrumuturile contractate direct, au însumat 120,0 mil. lei. Garanțiile interne emise de UAT au fost de 13,2 mil. lei pentru împrumuturile recreditate.

La aceeași dată, în structura datoriei directe a întreprinderilor din sectorul public, se remarcă o pondere preponderentă a datoriei în moneda națională, de 54,7%, în timp ce datoria în valuta străină reprezintă 45,3%. Soldul datoriei în lei moldovenești a înregistrat o majorare cu 6,7 p.p. față de sfârșitul anului 2024 și cu 11,7 p.p. în comparație cu aceeași perioadă a anului 2024. În totalitate, datoria directă a acestor întreprinderi este purtătoare de rată flotantă a dobânzii. Totodată, 49,7% din totalul datoriei directe a întreprinderilor din sectorul public urmează să ajungă la scadență în decurs de un an, ceea ce indică un risc de refinanțare moderat. Maturitatea maximă a împrumuturilor din portofoliul datoriei directe ale întreprinderilor din sectorul public este de 12 ani.

La situația din 31 martie 2025, soldul datoriei întreprinderilor de stat și întreprinderilor municipale pe împrumuturile recreditate era de 5 904,0 mil. lei, în scădere cu 917,9 mil. lei comparativ cu sfârșitul anului 2024, reprezentând o descreștere de aproximativ 13,5%. În același timp, datoria cu termen expirat pe împrumuturile recreditate a întreprinderilor de stat și întreprinderilor municipale se cifrează la 82,3 mil. lei, micșorându-se cu 57,4 mil. lei sau 41,1% față de sfârșitul anului 2024.

La situația din 31 martie 2025, soldul datoriei UAT pe împrumuturile recreditate a fost de 406,5 mil. lei, diminuându-se cu 1,6 mil. lei comparativ cu sfârșitul anului 2024, ceea ce reprezintă o descreștere de aproximativ 0,4 la sută. Totodată, datoria cu termen expirat pe împrumuturile recreditate ale UAT se cifrează

la 12,5 mil. lei, majorându-se față de sfârșitul anului 2024 cu 1,4 mil. lei, echivalentă cu o creștere de 12,9 la sută.

În ceea ce privește arieratele datoriei sectorului public, acestea au însumat 343,4 mil. lei la situația din 31 martie 2025, fiind formate din (i) arieratele la împrumuturile interne ale întreprinderilor din sectorul public, în sumă de 44,6 mil. lei, și (ii) arieratele la împrumuturile datoriei de stat externe, în sumă de 298,8 mil. lei, generate de imposibilitatea achitării datoriei externe de stat către Guvernul Federației Ruse, din cauza factorilor externi care nu depind de Guvernul Republicii Moldova. Comparativ cu sfârșitul anului 2024, valoarea totală a arieratelor datoriei sectorului public s-a majorat cu 12,5 mil. lei sau 3,8 la sută.

Indicatorii de risc și sustenabilitate stabiliți în cadrul Programului „Managementul datoriei de stat pe termen mediu (2025-2027)”

În conformitate cu prevederile Programului „Managementul datoriei de stat pe termen mediu (2025-2027)”, pe parcursul trimestrului I al anului 2025, au fost monitorizați indicatorii de risc și de sustenabilitate ai datoriei de stat. La situația din 31 martie 2025, valorile înregistrate s-au încadrat în limitele stabilite, cu excepția indicatorilor: *VMS în circulație pe piața internă scadente în decurs de un an și ponderea datoriei de stat cu rata dobânzii variabilă*, care au înregistrat devieri minore.. Această situație se datorează, în principal, stocului preponderent a VMS emis pe termen scurt. Monitorizarea constantă a acestor indicatori este esențială pentru asigurarea unei gestionări eficiente și sustenabile a datoriei de stat.

Parametrii de risc și sustenabilitate aferenți datoriei de stat la situația din 31 martie 2025

	Valori pentru perioada 2025-2027	Valoarea înregistrată la 31 martie 2025
Parametri de risc pentru perioada 2025-2027		
Riscul valutar		
Ponderea datoriei de stat interne din total (% din total)	min. 35	38,0
Ponderea datoriei de stat într-o anumită valută străină (% din total)	max. 50	39,2
Riscul de refinanțare		
Ponderea datoriei de stat scadentă în decurs de 1 an (% din total)	max. 35	32,3
ATM pentru total datorie de stat (ani) ¹¹	min. 6	6,3
VMS în circulație pe piața internă scadente în decurs de 1 an (% din total)	max. 90	94,8
Riscul ratei dobânzii		
Ponderea datoriei de stat cu rata dobânzii variabilă (% din total) ¹²	max. 50	53,3
Parametri de sustenabilitate pentru perioada 2025-2027		
Serviciul datoriei de stat în raport cu veniturile bugetului de stat cu excepția granturilor (%)	max. 10	4,8
Ponderea datoriei de stat în PIB (%)	max. 43	35,0

¹¹ Nu include instrumentul de alocare DST, întrucât acesta nu prevede rambursarea sumei principale și nu va fi refinanțat.

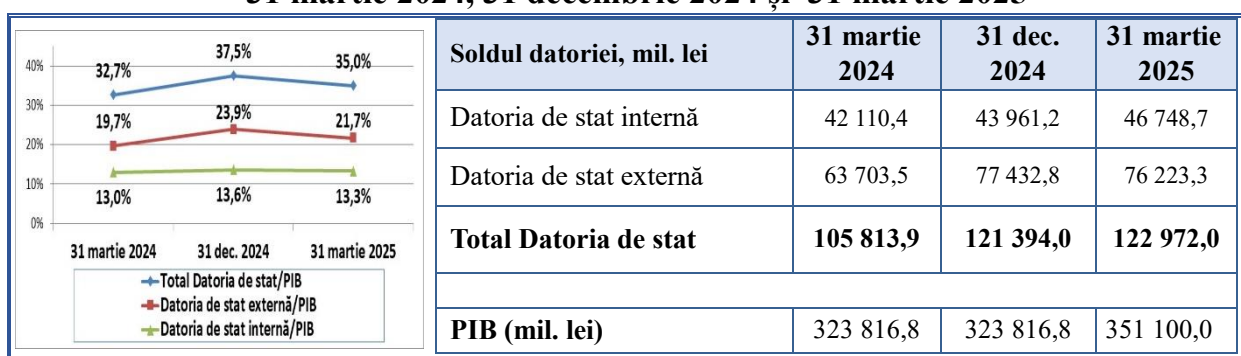
¹² În contextul analizei riscului ratei de dobândă, datoria de stat internă cu maturitatea de până la un an și purtătoare de rată a dobânzii fixă (VMS 91 zile, 182 zile, 364 zile) va fi atribuită la categoria datoriei cu rata dobânzii flotantă, întrucât din cauza maturității reduse aceasta va fi refinanțată în fiecare an la condiții noi de piață, fiind supusă riscului ratei de dobândă.

Datoria de stat

La situația din 31 martie 2025, soldul datoriei de stat a fost de 122 972,0 mil. lei, în creștere cu 1 578,0 mil. lei la valoarea nominală sau cu 1,3% față de sfârșitul anului 2024. Această evoluție s-a datorat, în principal, majorării datoriei de stat interne, care a crescut cu 2 787,5 mil. lei la valoare nominală, fiind condiționată de finanțarea internă netă pozitivă a VMS emise pe piața internă în perioada de referință.

Conform estimărilor privind PIB-ul pentru anul 2025, ponderea datoriei de stat la valoarea nominală în PIB, la situația din 31 martie 2025, a fost de 35,0%, înregistrând o diminuare cu 2,5 p.p. în raport cu sfârșitul anului 2024.

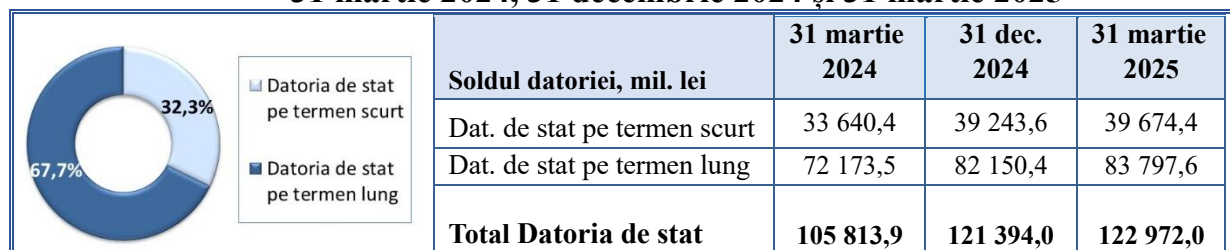
Evoluția datoriei de stat în PIB, la situația din 31 martie 2024, 31 decembrie 2024 și 31 martie 2025

Structura datoriei de stat poate fi analizată prin prisma a patru aspecte, cum sunt: maturitatea, valuta, rata dobânzii și instrumente ale datoriei.

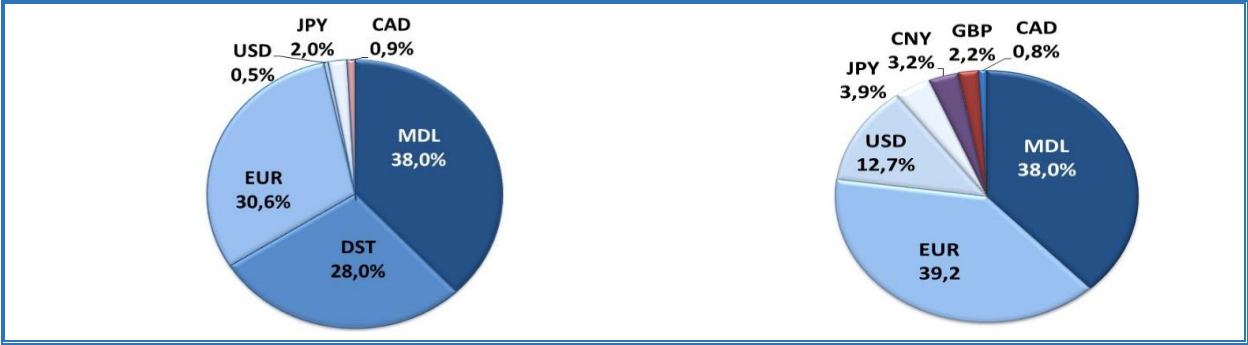
1) Structura datoriei de stat conform maturității rămase reflectă intervalul de timp în care plățile ajung la scadență. Datoria de stat pe termen scurt reprezintă 32,3% din total, ceea ce indică faptul că o treime din soldul datoriei de stat va ajunge la scadență în decurs de un an. Datoria pe termen lung este de 67,7% din portofoliul datoriei de stat, cele mai lungi perioade ale maturității fiind caracteristice împrumuturilor de stat externe și valorilor mobiliare de stat emise pentru executarea obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat.

Structura datoriei de stat conform maturității rămase, la situația din 31 martie 2024, 31 decembrie 2024 și 31 martie 2025

2) Structura datoriei de stat pe valute, la situația din 31 martie 2025, indică o pondere majoritară a datoriei de stat în lei moldovenești, care constituie 38,0% din total, urmată de cea în euro cu 30,6% și împrumuturile de stat externe denuminate în coșul valutar DST cu 28,0%, următoarele poziții fiind ocupate de yenul japonez cu 2,0%, dolarul canadian cu 0,9% și dolarul SUA cu 0,5 la sută.

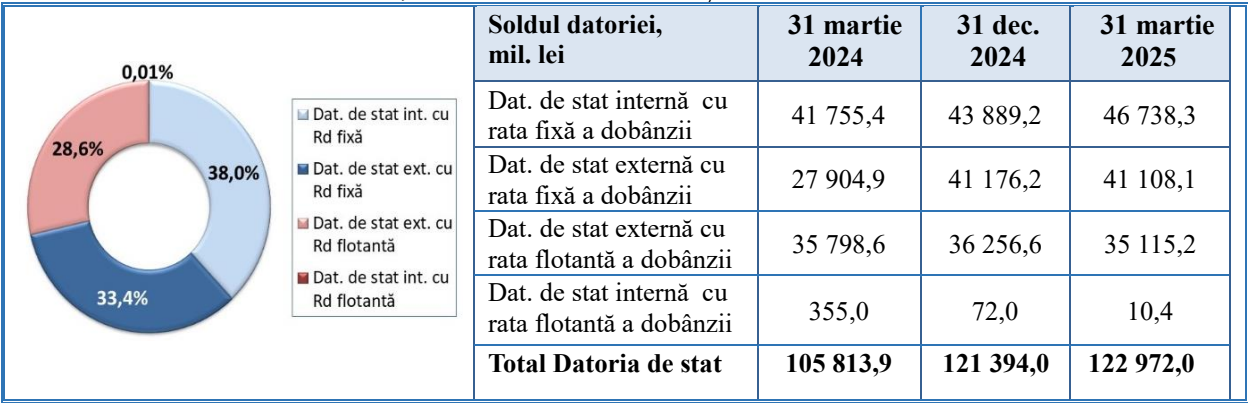
**Structura datoriei de stat, pe valute, la situația din 31 martie 2025,
fără descompunerea DST cu descompunerea DST**

În structura datoriei de stat pe valute, cu descompunerea coșului valutar DST, poziția dominantă este ocupată de euro cu 39,2%, urmată de leul moldovenesc cu 38,0%, dolarul SUA cu 12,7%, yenul japonez cu 3,9%, yuanul renminbi chinezesc cu 3,2%, lira sterlină cu 2,2% și dolarul canadian cu 0,9 la sută.

3) Structura datoriei de stat pe tipuri de rată a dobânzii, arată că, la situația din 31 martie 2025, datoria cu rata flotantă a dobânzii a constituit 28,6% din portofoliul datoriei de stat, ceea ce reprezintă o majorare cu 0,7 p.p. în comparație cu sfârșitul anului 2024. Totodată, în aceeași perioadă, datoria de stat purtătoare de rată fixă a dobânzii a fost de 71,4% din portofoliul datoriei de stat.

**Structura datoriei de stat, pe tipuri de rată a dobânzii, la situația din
31 martie 2024, 31 decembrie 2024 și 31 martie 2025**

Instrumentele datoriei de stat cu rata fixă a dobânzii, la situația din 31 martie 2025 sunt:

a) împrumuturile de stat externe contractate de la instituțiile financiare internaționale (BEI, BDCE, UE, FIDA, AID, FMI), precum și de la creditorii

bilaterali (Agenția Franceză pentru Dezvoltare, BGK, Guvernul SUA, CCC SUA, UniCredit Austria¹³, Banca germană KfW, JICA, Guvernul Poloniei, Guvernul Canadei);

b) VMS emise pentru executarea obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat¹⁴;

c) VMS emise pe termen scurt (bonurile de trezorerie);

d) VMS convertite;

e) VMS emise pe termen lung (obligațiunile de stat cu maturitatea de 2, 3, 5, 7 și 10 ani).

f) VMS emise direct persoanelor fizice.

Instrumentele cu rata flotantă a dobânzii sunt:

a) împrumuturile de stat externe cu rata flotantă a dobânzii, contractate de la organizațiile financiare internaționale (BEI, BIRD, BERD, FMI) și de la creditorii bilaterali (AFD,, JICA);

b) alocarea DST de la FMI;

c) VMS emise pe termen lung (obligațiunile de stat cu maturitatea de 2, 3 și 7 ani).

4) În structura datoriei de stat, pe instrumente, la situația din 31 martie 2025, împrumuturile de stat externe dețin ponderea majoritară, cu 56,5%, diminuându-se cu 1,7 p.p. față de ponderea înregistrată la sfârșitul anului 2024. A doua poziție este ocupată VMS emise pe piața primară, cu ponderea de 26,6%, urmate de VMS emise pentru executarea obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat, cu ponderea de 9,3%, alocarea DST cu 5,5%, VMS convertite (în portofoliul BNM) cu 1,7% și VMS emise prin plasament direct către persoanele fizice cu 0,4% din total.

Structura datoriei de stat, pe instrumente, la situația din 31 martie 2024, 31 decembrie 2024 și 31 martie 2025

	Soldul datoriei de stat, mil. lei	31 martie 2024	31 dec. 2024	31 martie 2025
Împrumuturi de stat externe		57 093,9	70 608,3	69 451,0
VMS emise p/u exec. oblig. de plată derivate din garanțiile de stat		11 751,2	11 421,2	11 421,2
VMS emise pe piața primară		28 224,8	30 240,8	32 788,4
Alocare DST		6 609,7	6 824,6	6 772,3
VMS convertite		2 134,3	2 069,5	2 063,4
VMS Retail		-	229,6	475,7
TOTAL		105 813,9	121 394,0	122 972,0

¹³ Împrumuturile de stat externe contractate de la BDCE, FMI și UniCredit Austria, a căror rată a dobânzii constituie 0,00% sau nu sunt purtătoare de rată a dobânzii, în scopul raportării, sunt atribuite categoriei de instrumente a datoriei de stat cu rata fixă a dobânzii.

¹⁴ VMS emise conform Legii nr. 235/2016 privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiunilor de plată derivate din garanțiile de stat nr. 807/2014 și nr. 101/2015.

Ponderea obligațiunilor de stat în totalul datoriei de stat a înregistrat un nivel de 2,2%, iar ponderea bonurilor de trezorerie 24,4 la sută.

Serviciul datoriei de stat¹⁵

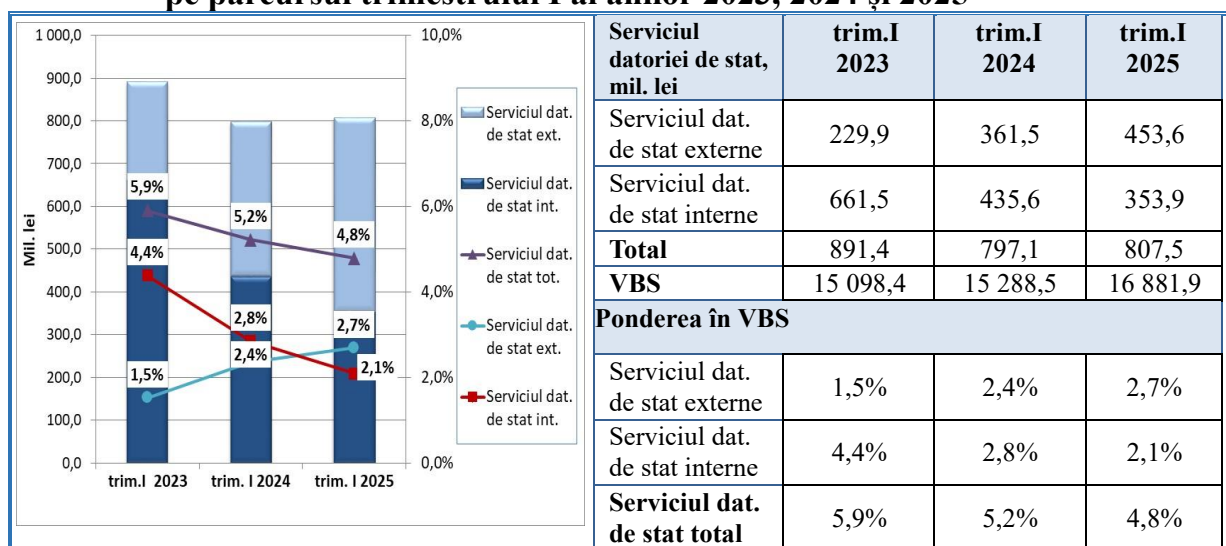
Pe parcursul trimestrului I al anului 2025, pentru serviciul datoriei de stat, din bugetul de stat au fost utilizate mijloace în sumă de 807,5 mil. lei, care se compune din:

- a) serviciul datoriei de stat externe în valoare de 453,6 mil. lei (56,2%);
- b) serviciul datoriei de stat interne în valoare de 353,9 mil. lei (43,8%).

Comparativ cu aceeași perioadă a anului 2024, cheltuielile pentru serviciul datoriei de stat interne au înregistrat o scădere cu 18,7%, ca urmare a răscumpărării VMS emise pe piața internă la ratele dobânzii mai reduse pe parcursul anului precedent. În același timp, s-a înregistrat o majorare a serviciului datoriei de stat externe cu 25,5%, ca urmare a încheierii noilor acorduri de finanțare/debursării tranșelor în cadrul împrumuturilor existente.

Ca pondere în veniturile bugetului de stat (cu excepția granturilor), serviciul datoriei de stat s-a diminuat cu 0,4 p.p. comparativ cu aceeași perioadă a anului 2024, ceea ce indică o gestionare eficientă a cheltuielilor pentru serviciul datoriei și o reducere a presiunii fiscale asupra bugetului de stat. În ansamblu, aceste evoluții reflectă o tendință pozitivă în reducerea poverii datoriei asupra bugetului de stat, dar necesită monitorizare continuă a costurilor și a structurii datoriei de stat pentru a menține sustenabilitatea fiscală pe termen mediu și lung.

Evoluția serviciului datoriei de stat, în valori nominale (mil. lei) și ca pondere în veniturile bugetului de stat (cu excepția granturilor), pe parcursul trimestrului I al anilor 2023, 2024 și 2025

¹⁵ Serviciul datoriei de stat reprezintă plățile de dobândă și comisioanele aferente datoriei.

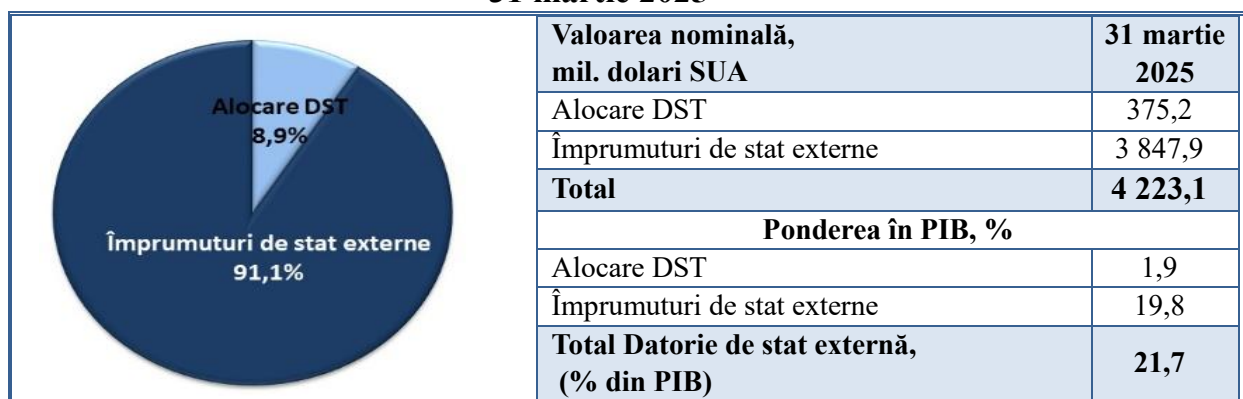
Datoria de stat externă

La situația din 31 martie 2025, soldul datoriei de stat externe a fost de 4 223,1 mil. dolari SUA (echivalentul a 76 223,3 mil. lei), fiind format în totalitate din datorie de stat externă directă.

De la începutul anului 2025, soldul datoriei de stat externe exprimat în dolari SUA a înregistrat o majorare cu 32,8 mil. dolari SUA sau cu 0,8 la sută. Această creștere este determinată prin finanțarea externă netă negativă în sumă de 68,7 mil. dolari SUA, compensată de un efect favorabil al variației cursului de schimb, în valoare de 101,5 milioane USD, ca urmare a aprecierii dolarului SUA față de alte valute. Totodată, exprimat în lei, soldul datoriei de stat externe s-a diminuat cu 1 209,5 milioane lei (–1,6%), pe fondul aprecierii monedei naționale față de dolarul SUA..

Ca pondere în PIB, la 31 martie 2025, datoria de stat externă a înregistrat 21,7%, micșorându-se comparativ cu situația din 31 decembrie 2024, cu 2,5 p.p.

Structura datoriei de stat externe și ponderea acesteia în PIB, la situația din 31 martie 2025

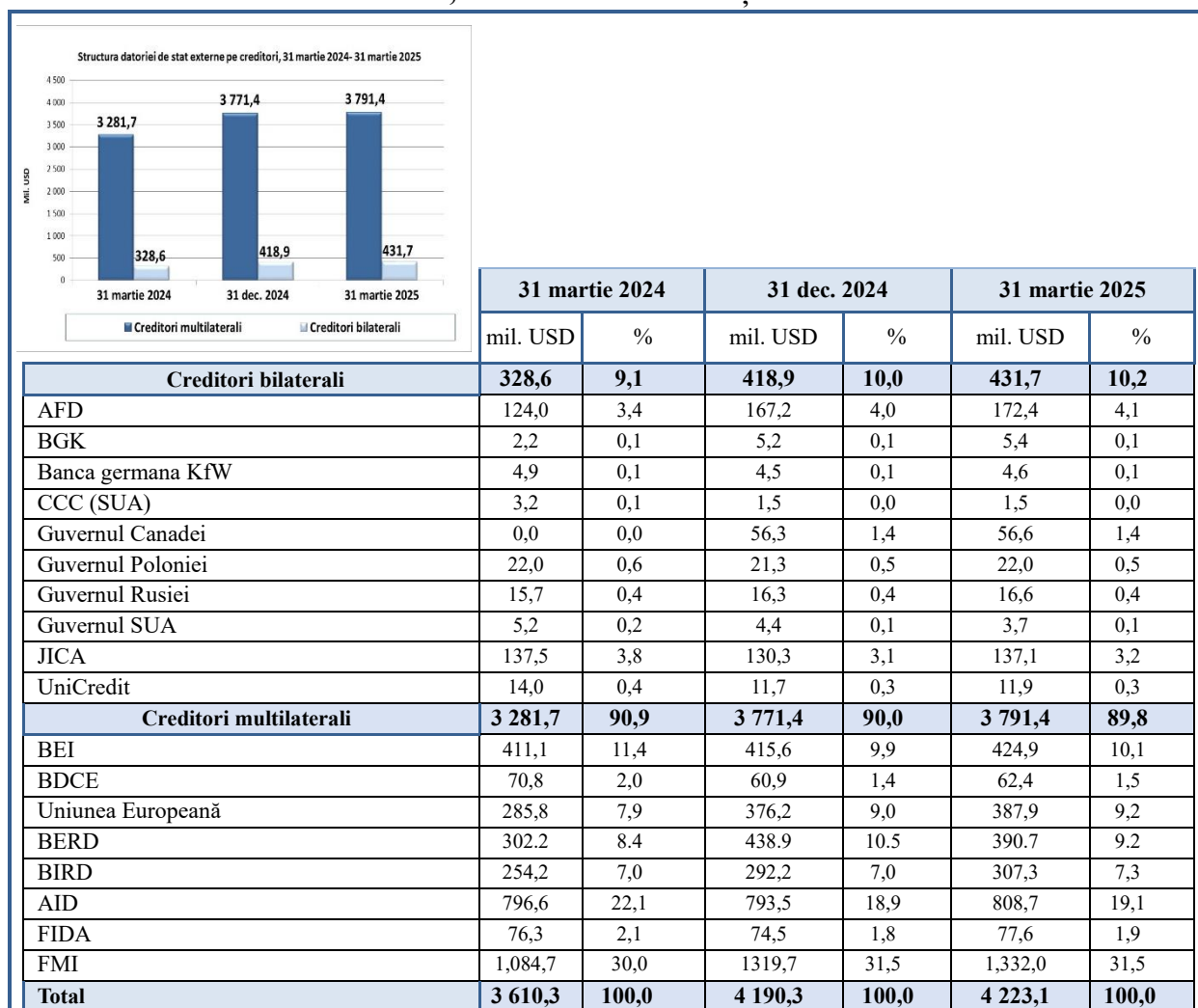

În structura datoriei de stat externe pe instrumente, la situația din 31 martie 2025, împrumuturile de stat externe au ocupat ponderea majoră de 91,1%, ceea ce indică o diminuare cu 0,1 p.p. comparativ cu cea de la sfârșitul anului 2024. În structura datoriei de stat externe, creditorii multilaterali își mențin poziția dominantă în calitate de principali finanțatori ai Republicii Moldova.. La situația din 31 martie 2025, datoria de stat externă față de creditorii multilaterali a însumat 3 791,4 mil. dolari SUA (echivalentul a 68 432,1 mil. lei) sau 89,8% din soldul total al datoriei de stat externe, fiind cu 0,2 p.p. mai mică decât la finele anului 2024. Cea mai mare pondere în soldul datoriei de stat externe față de creditorii multilaterali o deține FMI – 35,1%, urmată de AID – 21,3%, BEI – 11,2%, BERD – 10,3%, UE – 10,2%, BIRD – 8,1% și alți creditori cu o pondere cumulativă de 3,8 la sută.

În aceeași perioadă, datoria de stat externă față de creditorii bilaterali a constituit 431,7 mil. dolari SUA (echivalentul a 7 791,2 mil. lei) sau 10,2% din soldul total al datoriei de stat externe. În această categorie, cea mai mare pondere revine

AFD, cu aproximativ 39,9% din datoria față de creditorii bilaterali, urmată de JICA, cu o pondere de 31,8 la sută. Creditori cu ponderi mai mici sunt Guvernul Canadei (13,1%), Guvernul Poloniei (5,1%), Guvernul Rusiei (3,8%), UniCredit Bank Austria (2,8%) și alți creditori cu o pondere cumulativă de 3,5 la sută.

Structura datoriei de stat externe pe creditori, la situația din 31 martie 2024, 31 decembrie 2024 și 31 martie 2025

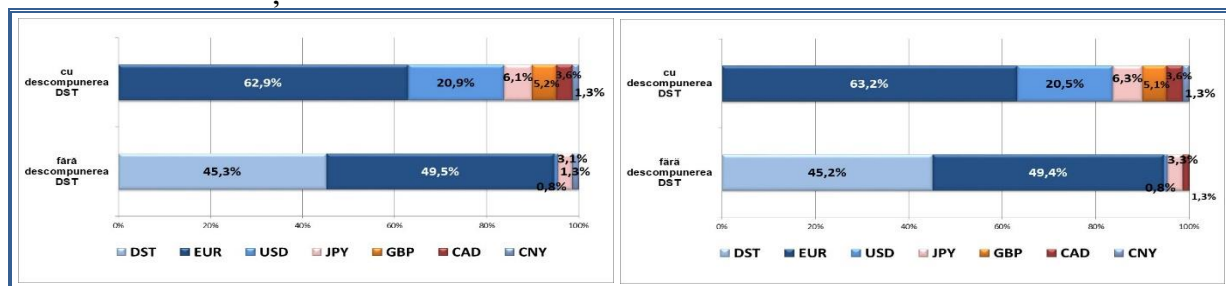

Comparativ cu situația din 31 martie 2024, se constată o tendință de creștere, atât în termeni nominali, cât și procentuali, a datoriei de stat externe față de creditorii bilaterali. Datoria de stat externă față de creditorii multilaterali a înregistrat o creștere în valoare nominală; cu toate acestea, ponderea sa în totalul datoriei de stat externe s-a redus cu 1,1 p.p. comparativ cu perioada similară a anului precedent, pe fondul unui ritm mai accelerat de creștere a datoriei față de creditorii bilaterali. În ce privește structura datoriei de stat externe pe valute, cea mai mare pondere revine împrumuturilor denominate în euro, care reprezintă 49,4% (similar cu situația de la finele anului 2024). A doua poziție aparține coșului valutar DST, reprezentat de împrumuturile de stat externe de la instituțiile financiare internaționale, cum sunt

AID, FMI și FIDA, care ocupă 45,2% din portofoliul datoriei de stat externe, cu 0,1 p.p. mai puțin decât la sfârșitul anului 2024, urmată de împrumuturile acordate în yenul japonez cu 3,3% (cu 0,2 p.p. mai mult decât la finele anului 2024), dolarul canadian – 1,3% și dolarul SUA cu 0,8% din soldul datoriei de stat externe.

Descompunerea coșului valutar DST în valutele componente indică faptul că 63,2% din datoria de stat externă este denominată în euro, urmată de dolarul SUA – cu 20,5%, lira sterlină – 6,3%, yuanul chinezesc – 5,1%, yenul japonez – 3,6% și dolarul canadian – 1,3%

Structura datoriei de stat externe pe valute, (%)
la sfârșitul anului 2024 **la data de 31 martie 2025**

Deservirea datoriei de stat externe

În trimestrul I al anului 2025, au fost utilizate mijloace financiare în sumă de 139,0 mil. dolari SUA (echivalentul 2 533,2 mil. lei). În raport cu perioada similară a anului precedent a fost înregistrată o majorare a deservirii datoriei de stat externe cu circa 68,1 mil. dolari SUA. Această evoluție a fost cauzată preponderent de majorarea sumelor destinate rambursărilor de principal, inclusiv începerea rambursării împrumutului acordat de FMI prin mecanismul EFF (tranza 6) și ECF (tranza 5) dar și de majorarea sumelor destinate serviciului datoriei de stat externe, având în vedere volumul debursărilor efectuate în perioada 2023-2024.

În ce privește creditorii în favoarea cărora se deservesc împrumuturile de stat externe, cea mai mare pondere în totalul deservirii datoriei de stat externe pentru care au fost utilizate mijloace financiare pe parcursul primelor trimestrului I al anului 2025, a fost ocupată de următorii creditori:

- 1) BERD – 58,9% (81,9 mil. dolari SUA);
- 2) FMI – 22,5% (31,3 mil. dolari SUA);
- 3) AID – 9,7% (13,4 mil. dolari SUA);
- 4) BEI – 3,7% (5,1 mil. dolari SUA);
- 5) BIRD – 1,9% (2,6 mil. dolari SUA);
- 6) AFD – 1,8% (2,5 mil. dolari SUA).

La situația din 31 martie 2025, mijloacele financiare utilizate pentru deservirea datoriei de stat externe au fost divizate în:

- a) rambursarea sumei principale, - 114,5 mil. dolari SUA (echivalentul a 2 079,6 mil. lei), cu 63,9 mil. dolari SUA mai mult decât în perioada similară a anului precedent.

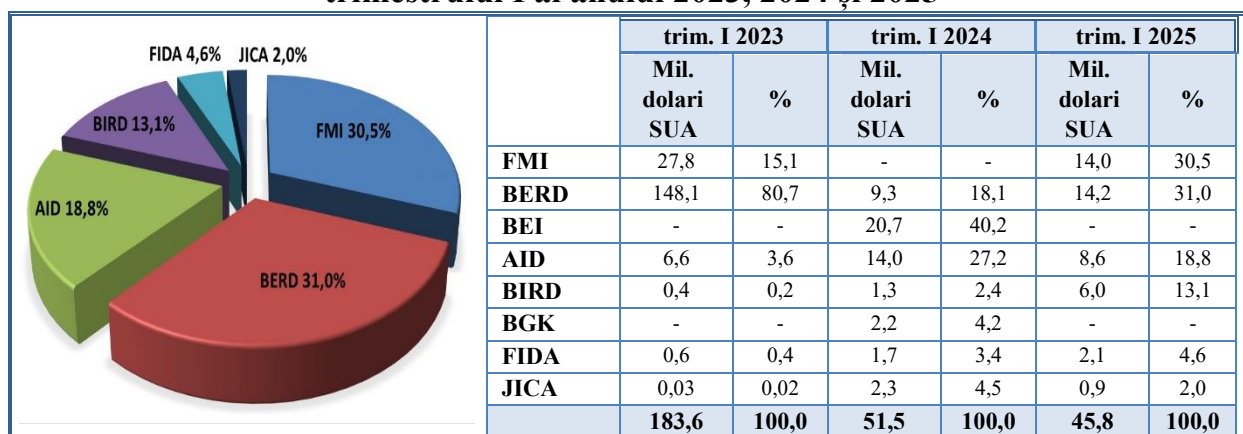
- b) serviciul datoriei de stat externe, pentru care au fost utilizate mijloace în sumă de 24,5 mil. dolari SUA (echivalentul a 453,6 mil. lei), cu 4,2 mil. dolari SUA mai mult decât în perioada similară a anului precedent.

Surse de finanțare externă

Pe parcursul trimestrului I al anului 2025, au avut loc intrări de împrumuturi de stat externe în sumă totală de 45,8 mil. dolari SUA (echivalentul a 841,9 mil. lei), ceea ce reprezintă o scădere de 5,7 mil. dolari SUA față de perioada similară a anului precedent.

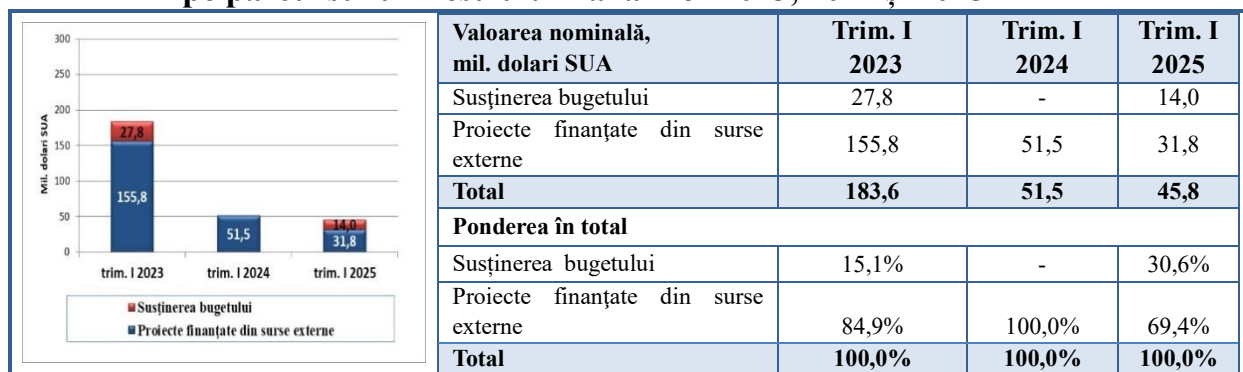
În structura intrărilor de împrumuturi de stat externe sub formă de mijloace financiare pe tipuri de creditori, volumul cel mai mare îl deține BERD cu 14,2 mil. BIRD cu 6,0 mil. dolari SUA (13,1%), FIDA cu 2,1 mil. dolari SUA (4,6%), JICA cu 0,9 mil. dolari SUA (2,0%).

Debursări privind împrumuturile de stat externe, pe creditori, pe parcursul trimestrului I al anului 2023, 2024 și 2025

În ce privește structura pe destinații, volumul total al intrărilor de împrumuturi de stat externe pe parcursul trimestrului I al anului 2025, a fost destinat pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe – 31,8 mil. dolari SUA (echivalentul a 581,6 mil. lei) și pentru susținerea bugetului de stat – 14,0 mil. dolari SUA (echivalentul a 260,3 mil. lei).

Debursări privind împrumuturile de stat externe, pe destinații, pe parcursul trimestrului I al anilor 2023, 2024 și 2025

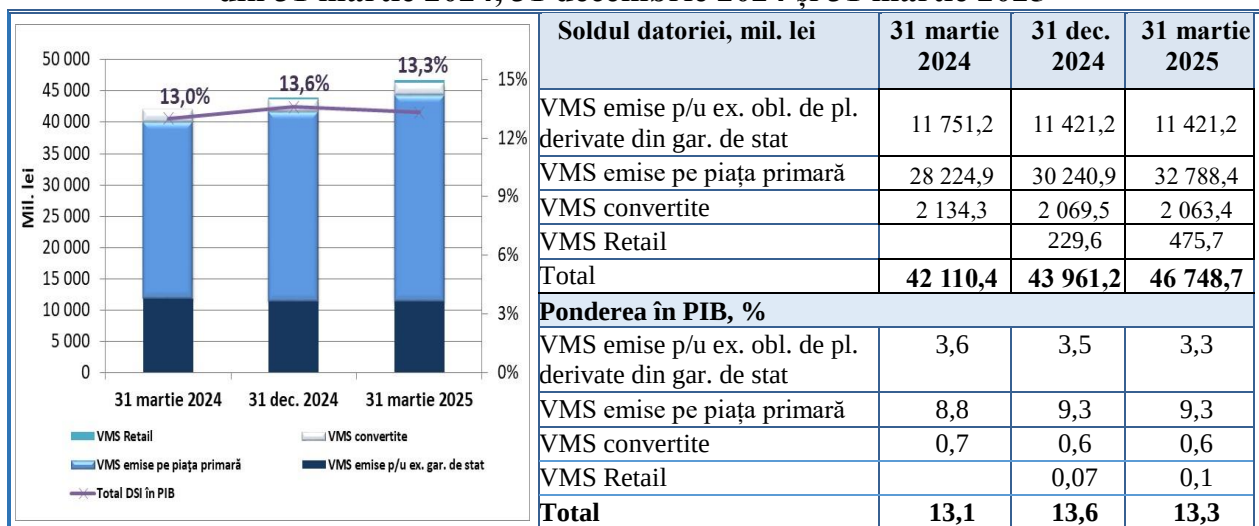
Datoria de stat internă

La situația din 31 martie 2025, soldul datoriei de stat interne a fost de 46 748,7 mil. lei la valoare nominală, dintre care:

- VMS convertite 2 063,4 mil. lei (4,4%);
- VMS emise pe piața primară 32 788,4 mil. lei (70,2%);
- VMS emise pentru executarea obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat 11 421,2 mil. lei (24,4%);
- VMS emise prin plasament direct către persoanele fizice 475,7 mil. lei (1,0%) .

La preț de cumpărare, soldul datoriei de stat interne a fost de 45 255,2 mil. lei. Comparativ cu situația din 31 decembrie 2024, datoria de stat internă a înregistrat o creștere cu 2 787,5 mil. lei la valoarea nominală sau cu 2 465,3 mil. lei la preț de cumpărare. Modificarea datoriei de stat interne s-a produs preponderent din contul majorării emisiunii VMS pe piața primară, cu 2 547,5 mil. lei la valoarea nominală sau cu 2 219,2 mil. lei la preț de cumpărare.

Evoluția datoriei de stat interne și ponderea acesteia în PIB, la situația din 31 martie 2024, 31 decembrie 2024 și 31 martie 2025

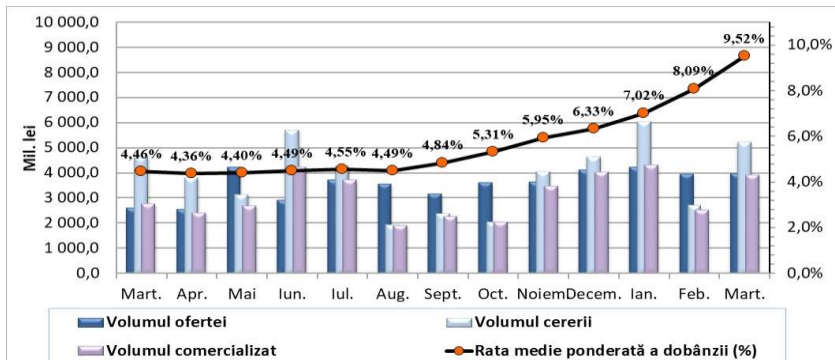

Structura datoriei de stat interne se caracterizează prin următoarele instrumente:

1) Valorile mobiliare de stat emise pe piața internă (pe piața primară și prin plasament direct către persoanele fizice prin intermediul platformei electronice eVMS.md)

Pe parcursul trimestrului I al anului 2025, Ministerul Finanțelor a oferit pe piața internă spre vânzare valori mobiliare de stat în sumă totală de 12 205,0 mil. lei. Cererea la VMS a fost de 14 024,2 mil. lei, fiind superioară ofertei cu 1 819,2 mil. lei.

Totalul licitațiilor de comercializare a VMS pe piața internă, în perioada martie 2024 – martie 2025, (mil. lei)

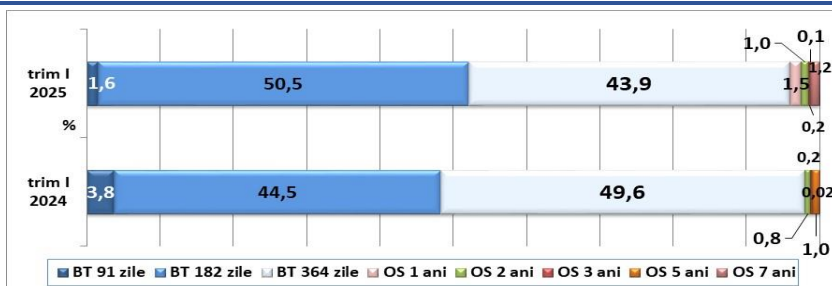
Ca rezultat al operațiunilor desfășurate pe piața internă, au fost comercializate VMS la valoare nominală de 11 423,3 mil. lei, cu 2 447,4 mil. lei mai mult comparativ cu volumul VMS comercializat în aceeași perioadă a anului 2024, dintre care 11 177,2 mil. lei constituie VMS emise pe piața primară. Totodată, în perioada de referință, au fost răscumpărate VMS ajunse la scadență în valoare nominală de 8 629,7 mil. lei.

Pe parcursul trimestrului I al anului 2025 prin intermediul platformei electronice eVMS.md, a fost desfășurată o emisiune de valori mobiliare de stat (VMS) în perioada 10–19 martie. În cadrul acesteia au fost plasate obligațiuni de stat cu dobândă fixă, având scadențe de 1 an și 2 ani. Cererea totală a atins 246,1 mil. lei, depășind oferta cu 64,1 la sută. Astfel, au fost investite 174,9 mil. lei în obligațiuni de stat cu maturitatea de 1 an și rata dobânzii 8,0% și 71,2 mil. lei în obligațiuni de stat cu maturitatea de 2 ani și rata dobânzii constituie 8,15 la sută. Investitorii au manifestat un interes sporit pentru obligațiunile cu scadență la 1 an, acestea reprezentând 71,1% din volumul total subscris. La această emisiune au participat 1 145 persoane.

Pe parcursul perioadei de referință pe piața internă au fost emise 8 tipuri de VMS:

- a) Bonuri de trezorerie cu maturitatea de 91 de zile (1,6%);
- b) Bonuri de trezorerie cu maturitatea de 182 de zile (50,5%);
- c) Bonuri de trezorerie cu maturitatea de 364 de zile (43,9%);
- d) Obligațiuni de stat cu maturitatea de 1 an (1,5%);
- e) Obligațiuni de stat cu maturitatea de 2 ani (0,9%);
- f) Obligațiuni de stat cu maturitatea de 3 ani (0,2%);
- g) Obligațiuni de stat cu maturitatea de 5 ani (0,1%);
- h) Obligațiuni de stat cu maturitatea de 7 ani (1,2%).

**Structura VMS
comercializate pe piața
internă, pe parcursul
trimestrului I al anului
2024 și 2025, (%)**

Ponderea majoră în VMS comercializate pe piața internă în perioada de referință o constituie bonurile de trezorerie cu scadența 182 zile (50,5%), urmate de bonurile de trezorerie cu scadența 364 zile (43,9%) și cele cu scadența de 91 zile (1,6%).

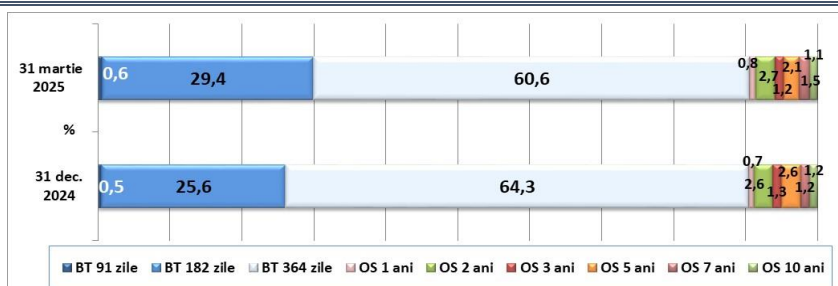
Pe parcursul trimestrului I al anului 2025 volumul comercializat al obligațiunilor de stat cu dobândă fixă pe termen de 2, 3, 5 și 7 ani a fost de 456,9 mil. lei (4,0% din volumul total comercializat). Comparativ cu perioada analogică a anului 2024 volumul comercializat al obligațiunilor de stat a crescut cu 273,2 mil. lei.

Volumul VMS procurat de investitorii non-bancari pe piața internă a crescut cu 1481,6 mil. lei comparativ cu perioada analogică a anului 2024, înregistrând 3 377,6 mil. lei la valoarea nominală. Ponderea acestora în volumul total comercializat a fost de 29,6 la sută. Cu toate acestea, băncile comerciale continuă să fie principalii investitori în VMS, cu o pondere de 70,4% în totalul VMS procurate.

Pe parcursul trimestrului I al anului 2025, pe piața VMS au activat 8 dealeri primari. Din volumul total de VMS adjudecate, 68,6% (7 668,8 mil. lei) au fost procurate de către dealerii primari în nume și din cont propriu. Printre cele mai active bănci – dealeri primari, care au procurat VMS pe piața primară pe parcursul perioadei de gestiune, se numără băncile sistemice: BC „Victoriabank” S.A., BC „Moldova – Agroindbank” S.A. și BC „Moldindconbank” S.A.

Volumul VMS emise pe piața internă și aflate în circulație la situația din 31 martie 2025 a fost de 33 264,1 mil. lei la valoarea nominală. Ponderea majoră în VMS aflate în circulație este deținută de bonurile de trezorerie cu scadența 364 zile (60,6%), urmată de bonurile de trezorerie cu scadența 182 zile (29,4%) și obligațiunile de stat cu maturitatea de 2 ani (2,7%).

**Structura VMS emise pe
piața internă aflate în
circulație, la situația de
31 dec. 2024 și
31 martie 2025,(%)**

Comparativ cu situația de la sfârșitul anului 2024, obligațiunile de stat în circulație cu maturitatea de 3, 5, și 10 ani s-au redus cu 0,1; 0,5 și 0,1 p.p. respectiv, Obligațiunile de stat în circulație cu maturitatea de 1, 2 și 7 ani au crescut cu 0,1; și 0,3 p.p. Bonurile de trezorerie cu scadența de 91 și 182 zile au crescut cu 0,1 și 3,8 p.p. respectiv, iar cele de 364 zile s-au redus cu 3,7 p.p.

Scadența medie ponderată anuală a VMS emise pe piața primară la situația din 31 martie 2025 s-a micșorat cu 9 zile comparativ cu situația de la începutul anului, ajungând la 297 zile.

Reieșind din volumul VMS emise pe piața internă și aflat în circulație la situația din 31 martie 2025, precum și utilizând datele primare extrase din SI DMFAS și Bloomberg, a fost construită curba randamentelor pentru portofoliul de valori mobiliare de stat emise pe piața internă. Odată cu creșterea nivelului de lichiditate al pieței secundare a VMS din Republica Moldova, curba va putea fi construită în baza randamentului/prețului de tranzacționare efective, ceea ce va permite sporirea acurateței și relevanței rezultatelor obținute..

**Curba randamentelor
pentru portofoliul de valori mobiliare de
stat aflate în circulație pe piața internă la
situația din 31 martie 2025**

Este important de menționat că curba randamentelor reprezintă o curbă ascendentă până la scadențele de 5 ani, ceea ce reflectă faptul că randamentele pe termen lung sunt mai mari decât randamentele pe termen scurt. Această tendință se explică, inclusiv, prin faptul că investitorii solicită randamente mai mari pentru a-și asuma riscuri atunci când investesc mijloace bănești pe o perioadă mai lungă de timp.

Pe parcursul trimestrului I al anului 2025, Ministerul Finanțelor a monitorizat constant situația pe piața primară a VMS, asigurând comercializarea acestora doar la rate ale dobânzii acceptabile. Astfel, în perioada de referință, ratele maxime ale dobânzii propuse de către investitori pentru VMS au variat de la 2,50% până la 11,25%. Cu toate acestea, Ministerul Finanțelor nu a acceptat toate ofertele investitorilor, ceea ce a permis menținerea unui nivel optim al ratelor dobânzii la VMS.

Ca rezultat, rata nominală medie ponderată a dobânzii la VMS comercializate în trimestrul I al anului 2025 a constituit 8,19%, în creștere cu 3,23 p.p. față de anul 2024 sau cu 3,44 p.p. mai mare față de perioada analogică a anului precedent.

2) Valorile mobiliare de stat convertite

În componența datoriei de stat interne, la începutul anului 2025, VMS convertite au însumat 2 069,5 mil. lei la valoarea nominală sau 4,7% din total.

Pe parcursul trimestrului I al anului 2025, au fost reemise VMS convertite în sumă totală de 983,7 mil. lei și răscumpărate VMS convertite în sumă totală de 989,9 mil. lei la valoarea nominală. Pe parcursul perioadei de gestiune, reemisiunea VMS convertite a fost efectuată pe termen de 2 ani.

Rata medie ponderată a dobânzii pentru VMS convertite răscumpărate în trimestrul I al anului 2025 a fost de 2,5%, iar rata medie ponderată a dobânzii pentru VMS convertite reemise în această perioadă a fost de 7,0%.

La situația din 31 martie 2025, soldul VMS convertite a fost de 2 063,4 mil. lei la valoarea nominală sau 4,4% din datoria de stat internă.

3) Valorile mobiliare de stat emise pentru unele scopuri stabilite de lege

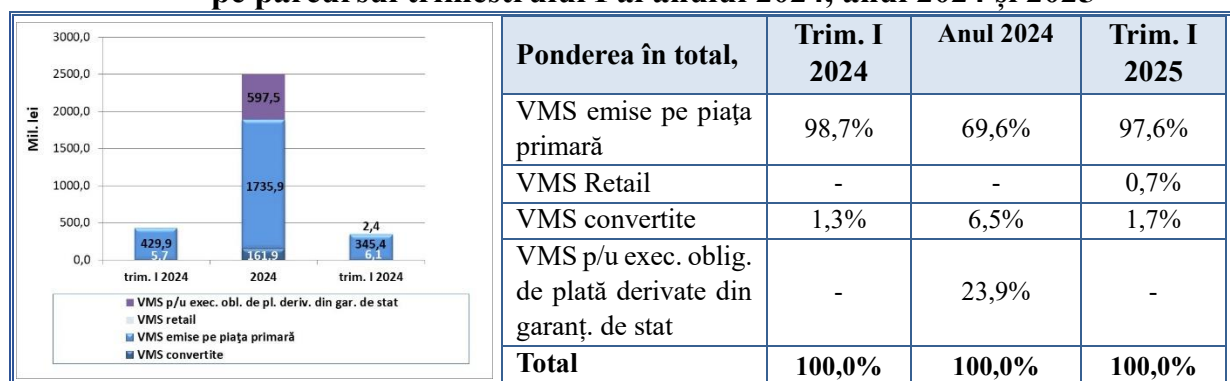
În componența datoriei de stat interne, la începutul anului 2025, VMS emise pentru unele scopuri stabilite de lege au constituit 11 421,2 mil. lei sau 26,0% din soldul datoriei de stat interne.

Ținând cont că, în trimestrul I al anului 2025 nu au fost răscumpărate obligațiuni de stat, soldul VMS emise pentru unele scopuri stabilite de lege a rămas la nivelul de la începutul anului și la situația din 31 martie 2025 a constituit 11 421,2 mil. lei sau 24,4% din soldul datoriei de stat interne.

Serviciul datoriei de stat interne

Pentru serviciul datoriei de stat interne în trimestrul I al anului 2025 au fost utilizate mijloace financiare în sumă de 353,9 mil. lei. Comparativ cu perioada analogică a anului 2024, cheltuielile pentru serviciul datoriei de stat interne sunt mai mici cu aproximativ 81,7 mil. lei.

Evoluția și structura cheltuielilor pentru serviciul datoriei de stat interne, pe parcursul trimestrului I al anului 2024, anul 2024 și 2025

Din suma totală a cheltuielilor pentru serviciul datoriei de stat interne au fost utilizate:

- 345,4 mil. lei pentru plata dobânzii și cupoanelor la VMS emise pe piața primară (97,6%);
- 2,4 mil. lei pentru plata cupoanelor la VMS emise prin plasament direct către persoanele fizice (0,7%);
- 6,1 mil. lei pentru plata dobânzii la VMS convertite (1,7%).

Garanțiile de stat

În conformitate cu Legea nr. 293/2017 privind unele măsuri în vederea implementării Programului de stat „Prima casă” și Hotărârea Guvernului nr. 202/2018, în anul 2025 continuă implementarea acestui program, care are drept scop facilitarea accesului persoanelor fizice la achiziția unei locuințe prin contractarea de credite garantate parțial de stat.

Programul este implementat prin intermediul I.P. Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, delegată să emită garanții în numele și pe contul statului, în favoarea băncilor care acordă credite persoanelor fizice. Aceste garanții sunt emise în limita plafoanelor aprobate anual de către Parlamentul Republicii Moldova. Conform Legii bugetului de stat pentru anul 2025 nr. 310/2024, plafonul soldului garanțiilor de stat interne a fost stabilit în valoare de 4 500,0 mil. lei. Astfel, la data de 31 martie 2025, soldul creditelor garantate (acordate în cadrul Programului de la lansarea acestuia) a fost de 3 121,9 mil. lei (69,4% din plafon) sau cu 659,3 mil. lei mai mult comparativ cu începutul anului 2025.

Pe parcursul trimestrului I al anului 2025, băncile comerciale în cadrul Programului - BC „Moldova – Agroindbank” S.A., BC „Moldindconbank” S.A., BC „Victoriabank” S.A., BC „OTP Bank” S.A., BC „Energbank” S.A. și BC „Eximbank” S.A., au acordat noi credite garantate de către stat în valoare totală de 718,8 mil. lei. În aceeași perioadă, beneficiarii Programului au rambursat băncilor comerciale credite garantate în valoare de 59,5 mil. lei, conform contractelor încheiate.

În trimestrul I al anului 2025 nu au fost activate garanții de stat acordate în cadrul Programului de stat „Prima casă”.

Creanțele

În vederea executării prevederilor Legii nr. 190/2011 privind unele măsuri suplimentare de asigurare a stabilității financiare, la 25 octombrie 2011, Ministerul Finanțelor a emis obligațiuni de stat în sumă de 428,5 mil. lei în scop de preluare a creanței „Banca de Economii” S.A. față de BC „Investprivatbank” S.A. în proces de lichidare.

Totodată, în rezultatul emiterii obligațiunilor de stat, în temeiul Legii nr. 235/2016 privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr. 807 din

17 noiembrie 2014 și nr.101 din 1 aprilie 2015, în scopul executării obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat acordate Băncii Naționale a Moldovei pentru garantarea creditelor de urgență, Ministerul Finanțelor a subrogat Banca Națională a Moldovei în raporturile legate de creanța față de „Banca de Economii” S.A., BC „Banca Socială” S.A. și BC „Unibank” S.A., în valoare totală de 13 341,2 mil. lei.

Prin urmare, pe parcursul trimestrului I al anului 2025, în vederea stingerii creanțelor nominalizate, băncile comerciale în proces de lichidare au transferat la bugetul de stat, din valorificarea activelor proprii, mijloace bănești în valoare totală de 12,4 mil.lei, dintre care:

- „Banca de Economii” S.A. - 7,0 mil. lei;
- BC „Investprivatbank” S.A.– 5,4 mil. lei.
- BC „Banca Socială” S.A. și BC „Unibank” S.A. nu au efectuat transferuri în bugetul de stat în perioada de raportare.

Astfel, la data de 31 martie 2025, datoria băncilor în proces de lichidare față de Ministerul Finanțelor, a fost de 11 599,0 mil. lei, dintre care:

- BC „Investprivatbank” S.A. – 345,2 mil. lei;
- „Banca de Economii” S.A. – 7 660,0 mil. lei;
- BC „Banca Socială” S.A. – 1 790,0 mil. lei;
- BC „Unibank” S.A – 1 803,8 mil. lei.

La situația din 31 martie 2025, datoria debitorilor garantați față de Ministerul Finanțelor formată în urma executării garanțiilor de stat pentru împrumuturi a fost de 74,9 mil. lei, dintre care pentru împrumuturile externe – 72,0 mil. lei și pentru împrumuturile interne – 2,9 mil. lei. Corespunzător, din suma totală a datoriei debitorilor garantați pentru împrumuturile interne, 0,5 mil. lei reprezintă mijloacele dezafectate de la bugetul de stat în urma onorării garanției de stat în cadrul Programului de stat „Prima casă” și 2,4 mil. lei reprezintă datoria S.A. „Flamingo-96” din mun. Bălți în proces de insolabilitate prin lichidare, pentru dobânda și penalitatea calculată, pentru dezafectarea mijloacelor bugetare. Fiind în proces de lichidare, această companie nu poate să își onoreze obligațiile de plată față de Ministrul Finanțelor.

În aceeași perioadă, în vederea stingerii creanțelor interne, debitorii garantați în cadrul Programului de stat „Prima casă” au restituit în bugetul de stat sumele dezafectate în anii precedenți, în valoare de 0,3 mil. lei.

Riscurile asociate datoriei de stat la situația din 31 martie 2025

Principalele tipuri de riscuri asociate costului datoriei de stat a Republicii Moldova sunt:

- 1) Riscul valutar;
- 2) Riscul de refinanțare;

3) Riscul ratei de dobândă.

Pe lângă cele menționate mai sus, se atestă și *riscul operațional*, care acționează indirect asupra datoriei de stat.

1) Riscul valutar

Este identificat prin indicatorii:

a) Ponderea datoriei de stat externe în totalul datoriei de stat

Riscul valutar este una dintre principalele categorii de riscuri asociate portofoliului datoriei de stat, având un impact semnificativ atât asupra costului, cât și asupra soldului datoriei. La situația din 31 martie 2025, 62,0% din portofoliul datoriei de stat era format din datoria de stat externă, care este expusă în totalitate riscului valutar, fiind denominată în valută străină. Totuși, ponderea datoriei de stat externe s-a diminuat cu 1,8 p.p. comparativ cu situația de la sfârșitul anului 2024. Această scădere indică o tendință pozitivă în gestionarea portofoliului datoriei de stat, reducând vulnerabilitatea acestuia la fluctuațiile cursului de schimb și, implicit, la creșterea costurilor asociate deservirii datoriei de stat externe.

**Structura datoriei de stat pe componente, la situația din
31 martie 2024, 31 decembrie 2024 și 31 martie 2025**

Ponderea în total	31 martie 2024	31 decembrie 2024	31 martie 2025
Datoria de stat internă	39,8%	36,2%	38,0%
Datoria de stat externă	60,2%	63,8%	62,0%

b) Structura datoriei de stat pe valute

Structura datoriei de stat pe valute, cu descompunerea coșului valutar DST, evidențiază vulnerabilitatea portofoliul datoriei de stat față de euro și dolarul SUA, subliniind necesitatea monitorizării constante a cursului de schimb al acestor valute. Ponderea datoriei de stat denominată în euro și dolari SUA reprezintă aproximativ 51,9% din portofoliul datoriei de stat. În consecință, o creștere semnificativă a ratei de schimb a leului față de aceste valute străine ar expune portofoliul datoriei de stat unui risc valutar major, generând o povară suplimentară pentru deservirea datoriei de stat externe.

**Structura datoriei de stat pe valute, la situația din
31 martie 2024, 31 decembrie 2024 și 31 martie 2025**

Inclusiv DST				Cu descompunerea DST			
	31 mart. 2024	31 dec. 2024	31 mart. 2025		31 mart. 2024	31 dec. 2024	31 mart. 2025
Ponderea în total				Ponderea în total			
MDL	39,8%	36,2%	38,0%	MDL	39,8%	36,2%	38,0%
DST	28,3%	28,9%	28,0%	EUR	37,6%	40,1%	39,2%
EUR	29,0%	31,5%	30,6%	USD	13,0%	13,3%	12,7%
USD	0,6%	0,5%	0,5%	JPY	4,2%	3,9%	3,9%
JPY	2,3%	2,0%	2,0%	CNY	3,2%	3,3%	3,2%
GBP	-	-	-	GBP	2,2%	2,3%	2,2%
CAD	-	0,9%	0,9%	CAD	-	0,9%	0,8%
	100,0%	100,0%	100,0%		100,0%	100,0%	100,0%

Analizând impactul evoluției cursului de schimb al monedei naționale asupra soldului datoriei de stat la situația din 31 martie 2025 față de finele anului 2024, se constată o creștere a soldului datoriei de stat cu 0,01%, ca urmare a fluctuației ratelor de schimb a monedei naționale față de valutele străine în care este denominată datoria de stat externă. Luând în considerare ponderea fiecărei valute în totalul datoriei de stat odată cu descompunerea DST, deprecierea leului față de euro a avut impact redus asupra modificării soldului datoriei de stat. Această depreciere a contribuit nesemnificativ la majorarea soldului datoriei de stat, evidențiind importanța gestionării eficiente a riscului valutar pentru a minimiza efectele adverse ale fluctuațiilor cursului de schimb asupra datoriei de stat externe.

2) Riscul de refinanțare

Riscul de refinanțare este identificat prin indicatorii:

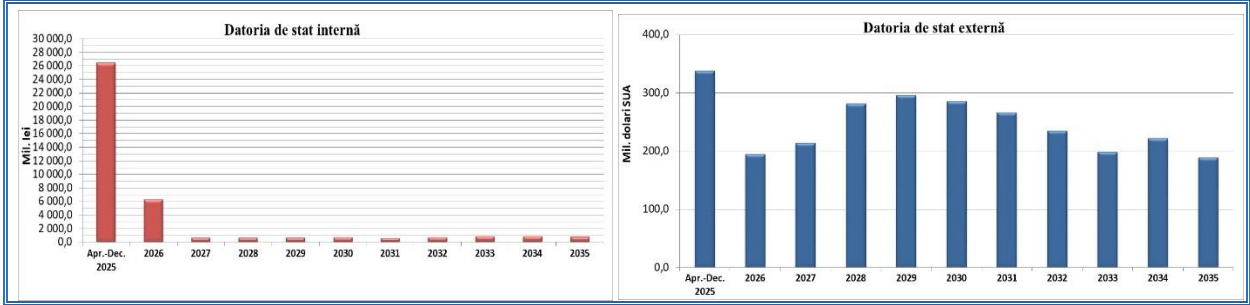
a) Profilul rambursării datoriei de stat interne și externe

Notă: Profilul rambursării datoriei de stat interne nu include datoria Guvernului față de BNM (VMS convertite), cu excepția sumelor prevăzute spre rambursare incluse în Legea bugetului de stat pe anul respectiv, deoarece aceasta este reperfecată anual în baza unui Acord între Ministerul Finanțelor și BNM, astfel comportând un nivel redus al riscului de refinanțare. Profilul de rambursare a datoriei de stat externe nu include instrumentul alocarea DST, întrucât acesta reprezintă o datorie purtătoare de dobândă sub forma activelor de rezervă alocate de către FMI membrilor săi, care nu prevede rambursarea sumei principale și nu va fi refinanțată.

Luând în considerație estimările pentru profilul de răscumpărare a datoriei de stat interne în anii ce urmează, se evidențiază vârful de plată în anul 2025, ceea ce denotă faptul că datoria de stat internă este în continuare preponderent pe termen scurt. Totodată, în luna octombrie 2025 urmează a fi rambursate VMS în sumă totală de 360,0 mil. lei, conform Legii nr. 235/2016 privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiunilor de plată derivate din garanțiile de stat nr. 807/2014 și nr. 101/2015. Segmentul de datorie de stat internă pe termen scurt, ce urmează a fi refinanțat în fiecare an prin noi emisiuni

de VMS, reprezintă un risc semnificativ pentru bugetul de stat, în contextul unor eventuale majorări ale ratelor de dobândă pe piața internă.

Prognoza rambursării datoriei de stat interne (mil. lei) și a datoriei de stat externe (mil. dolari SUA) care ajunge la scadență în decurs de 10 ani, conform situației din 31 martie 2025

În ce privește datoria de stat externă, se observă o distribuție relativ omogenă a plăților, ceea ce indică un risc de refinanțare redus. Această situație este favorizată de structura de rambursare a împrumuturilor externe, care include perioade de grație și scadențe lungi. Totuși, în anul 2025 se evidențiază vârful de plată al plăților aferentă rambursărilor plății de principal. Cu toate acestea, caracteristicile menționate contribuie la menținerea unui risc de refinanțare redus, sprijinind astfel stabilitatea financiară și asigurând o gestionare eficientă a datoriei de stat externe.

b) Perioada medie de maturitate (ATM) și datoria scadentă într-un an

**Indicatorii riscului de refinanțare, la situația din
31 martie 2024, 31 decembrie 2024 și 31 martie 2025**

	Datoria de stat internă			Datoria de stat externă			Total datoria de stat		
	31 mar. 2024	31 dec. 2024	31 mar. 2025	31 mar. 2024	31 dec. 2024	31 mar. 2025	31 mar. 2024	31 dec. 2024	31 mar. 2025
Perioada medie de maturitate (ATM), ani	3,6	3,1	3,1	8,7	8,2	8,5	6,5	6,3	6,3
Datoria scadentă în decurs de 1 an, %	65,5 %	70,9 %	70,5 %	9,5 %	10,4 %	8,8 %	31,8 %	32,3 %	32,3 %

Indicatorii sus-menționați susțin concluziile formulate în baza profilului de rambursare al datoriei de stat interne. Astfel, la situația din 31 martie 2025, 70,5% din datoria de stat internă urmează să ajungă la scadență în decurs de un an, ca urmare a creșterii volumului de VMS emise pe termen scurt. În acest sens, se remarcă o micșorare ponderii datoriei de stat interne scadente în decurs de un an cu 0,4 p.p. comparativ cu sfârșitul anului 2024, iar perioada medie de maturitate a acestora a atins aceleași valori.

În ceea ce privește datoria de stat externă, structura acesteia, caracterizată prin instrumente pe termen lung, se încadrează în limite sigure, contribuind la reducerea

riscului de refinanțare. Astfel, 32,3% din datoria de stat totală urmează să ajungă la scadență în decurs de un an, indicând un risc de refinanțare moderat.

3) Riscul ratei de dobândă

Este identificat prin indicatorii:

a) Structura datoriei de stat după tipul ratei de dobândă

Notă: În contextul analizei riscului ratei de dobândă, datoria de stat internă cu maturitatea de până la un an și purtătoare de rată a dobânzii fixă¹⁶ va fi atribuită la categoria datoriei cu rata dobânzii flotantă, deoarece din cauza maturității reduse aceasta va fi refinanțată în fiecare an la condiții noi de piață, fiind supusă riscului ratei de dobândă.

Spre deosebire de profilul rambursării datoriei de stat interne și externe, la calcularea indicatorilor riscului ratei de dobândă se ia în considerare tot portofoliul datoriei de stat, care include atât datoria Guvernului față de BNM (VMS convertite), cât și alocarea DST, acestea fiind supuse riscului ratei de dobândă.

Structura datoriei de stat interne și externe, după tipul ratei de dobândă, la situația din 31 martie 2024, 31 decembrie 2024 și 31 martie 2025

La situația din 31 martie 2025, în conformitate cu Nota expusă mai sus, se observă un trend ușor descendent al datoriei de stat interne cu rată flotantă a dobânzii, aceasta reprezentând 65,0% din totalul datoriei de stat interne, cu 0,3 p.p. mai puțin față de situația de la sfârșitul anului 2024, același nivel fiind înregistrat și în perioada similară a anului precedent. Această creștere se explică prin ponderea majoritară a bonurilor de trezorerie în circulație, care, deși se emit la o rată fixă a dobânzii, prezintă o expunere semnificativă față de fluctuația ratelor de dobândă datorită maturității reduse la care se emit. Astfel, la situația din 31 martie 2025, instrumentele cu rata fixă a dobânzii și termen de circulație mai mare de un an sunt: obligațiunile de stat cu maturitatea de 2, 3, 5, 7 și 10 ani, VMS pentru executarea de către Ministerul Finanțelor a obligațiunilor de plată derivate din garanțiile de stat și VMS convertite în portofoliul BNM cu maturitatea de 2 ani.

Analizând structura datoriei de stat externe pe tipuri de rată a dobânzii, se constată o diminuare a ponderii datoriei de stat externe cu rata dobânzii flotantă. Astfel, la situația din 31 martie 2025, datoria de stat externă cu rată dobânzii flotantă a reprezentat 46,1% din totalul datoriei de stat externe, sau cu 0,7 p.p. mai puțin comparativ cu sfârșitul anului 2024.

¹⁶ VMS cu maturitatea de 91 zile, 182 zile și 364 zile.

În ceea ce privește datoria de stat în ansamblu, ponderea datoriei cu rată dobânzii flotantă este de 53,3%, reflectând o micșorare cu 0,2 p.p. comparativ cu sfârșitul anului 2024 și o majorare cu 1,6 p.p. comparativ cu aceeași perioadă a anului 2024. Ponderea relativ ridicată a datoriei cu rată dobânzii flotantă în portofoliul datoriei de stat se datorează preponderant datoriei de stat interne, care, din cauza instrumentelor cu maturitatea de până la un an, prezintă un risc al ratei de dobândă și un risc de refinanțare pronunțat.

b) Perioada medie de refixare (ATR) și datoria ce urmează a fi refixată într-un an

Indicatorul perioada medie de refixare este considerat mai sigur cu cât deține o valoare mai mare, la fel ca și indicatorul riscului de refinanțare – perioada medie de maturitate.

Indicatorii riscului ratei de dobândă, la situația din 31 martie 2024, 31 decembrie 2024 și 31 martie 2025

	Datoria de stat internă			Datoria de stat externă			Total datoria de stat		
	31 mar. 2024	31 dec. 2024	31 mar. 2025	31 mar. 2024	31 dec. 2024	31 mar. 2025	31 mar. 2024	31 dec. 2024	31 mar. 2025
Perioada medie de refixare (ATR), ani	3,6	3,1	3,1	5,6	5,1	5,2	4,8	4,4	4,4
Datoria cu rata dobânzii ce urmează a fi refixată în decurs de 1 an, %	65,5 %	70,9 %	70,5 %	45,9 %	49,0 %	48,3 %	53,7 %	56,9 %	56,7 %

Datoria de stat internă este expusă în cea mai mare măsură riscului ratei de dobândă, deoarece la situația din 31 martie 2025, 70,5% din datoria de stat internă urmează a fi refixată la rate noi de dobândă în decurs de un an. Astfel, o creștere a ratelor de dobândă pe piața internă ar afecta direct costurile aferente datoriei de stat interne. În cazul datoriei de stat externe, ratele de dobândă sunt refixate, în medie, în decurs de 5,2 ani, cu 0,1 ani mai mult comparativ cu sfârșitul anului 2024.

În ceea ce privește datoria de stat în ansamblu, deși perioada de refixare a întregului portofoliu este de 4,4 ani, 56,7 la sută din acesta urmează a fi refixat la rate noi de dobândă în decurs de un an. Acest fapt evidențiază expunerea portofoliului datoriei de stat față de riscul ratei de dobândă.

c) Durata Macaulay¹⁷ pentru VMS emise pe piața internă aflate în circulație la situația din 31 martie 2025

Durata Macaulay este o variabilă metrică a volatilității prețurilor. Aceasta ne arată cu cât se majorează sau se diminuează valoarea portofoliului dacă se modifică

¹⁷ Pentru calcularea indicatorilor durata Macaulay, durata modificată și convexitatea au fost utilizate datele primare extrase din SI DMFAS și Bloomberg (cotațiile afișate de dealerii primari).

ratele dobânzii (sensibilitatea prețului VMS) și poate fi considerată o măsură a riscului ratei dobânzii. Ca regulă generală, pentru fiecare modificare de 1,0% a ratelor dobânzii (majorare sau diminuare), valoarea de piață a portofoliului se va schimba cu aproximativ 1,0% în direcția opusă, pentru fiecare an de durată. Durata portofoliului VMS emise internă (pe piața primară și prin platforma eVMS.md) a constituit 0,54 ani la situația din 31 martie 2025. Astfel, la o eventuală majorare/diminuare cu 1,0% a ratei dobânzii, valoarea de piață a portofoliului se va diminua/majora cu aproximativ 0,54% ($1,0\% \times 0,54 \text{ ani}$)¹⁸.

d) Durata modificată pentru VMS emise pe piața internă aflate în circulație la situația din 31 martie 2025

Durata modificată este considerată o continuare a duratei Macaulay, indicând o măsură mai precisă a sensibilității prețurilor. Astfel, la situația din 31 martie 2025, durata modificată a portofoliului VMS emise internă (pe piața primară și prin platforma eVMS.md) este de 0,49 ani, ceea ce indică că pentru fiecare modificare de 1,0% a randamentului (majorare sau diminuare), valoarea de piață a portofoliului se va schimba cu aproximativ 0,49% ($1,0\% \times 0,49 \text{ ani}$).

e) Convexitatea este o măsură a gradului de curbura a relației preț – randament. Cu cât această relație manifestă o curbura mai accentuată, cu atât convexitatea este mai mare.

Din punct de vedere matematic, convexitatea se calculează ca derivata de ordinul doi a funcției dependente, care arată relația dintre valoarea de piață a portofoliului și randament.

Astfel, rezultatul convexității portofoliului VMS emise (pe piața primară și prin platforma eVMS.md) de 0,36 ne arată că odată cu creșterea/micșorarea randamentului cu 1,0%, valoarea de piață a portofoliului se va diminua/majora aproximativ cu 0,36% ($1,0\% \times 0,36$).

Combinând rezultatele duratei modificate și convexității, se obține o estimare mai precisă a modificării valorii de piață a portofoliului în funcție de modificarea randamentului. Astfel, la creșterea randamentului cu un punct procentual valoarea de piață a portofoliului se reduce cu 157,4 mil. lei sau cu 0,5%, ajungând la 31 886,4 mil. lei.

Comparativ cu anul finele anului 2024 valoarea de piață a portofoliului VMS emise internă (pe piața primară și prin platforma eVMS.md) s-a majorat cu 2 465,1 mil. lei, aceasta fiind cauzată în mare parte de majorarea volumului de emisiune a valorilor mobiliare de stat.

¹⁸ Valoare de piață reprezintă valoarea portofoliului reieșind din prețul de piață al VMS calculat în baza cotațiilor VMS la situația din 8 aprilie 2025 aceasta constituind 32 043,9 mil. lei.

4) Riscul operațional

Riscul operațional se referă la aspecte precum sistemele informaționale și procedurile de ținere a evidenței datoriei sectorului public, garanțiilor de stat și recreditării de stat, procesare a datelor, raportare, păstrare etc.

Pe parcursul primului trimestru al anului 2025, a fost elaborat Planul de gestionare a riscului operațional și de continuitate a activităților aferente managementului datoriei de stat pentru anul 2025. Documentul stabilește principalele măsuri de reacție la riscurile operaționale, urmărindu-se în același timp diminuarea probabilității de apariție ulterioară a acestora.

Un aspect important al riscului operațional ține și de sistemul informațional de management al datoriei și analiză financiară (DMFAS), precum și de înregistrarea și menținerea cu acuratețe a datelor. În acest sens, procedurile de validare a sistemului informațional sunt efectuate cu regularitate, în conformitate cu Calendarul de validare, asigurând înlăturarea erorilor depistate.

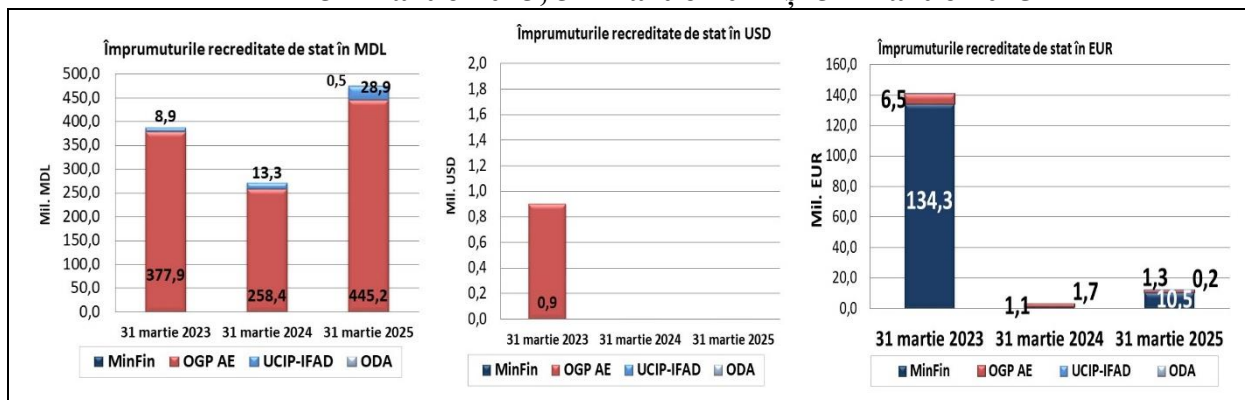
Pentru a fortifica procesul de raportare a datelor privind datoria sectorului public și pentru a garanta veridicitatea acestora, responsabilii de gestionarea datoriei de stat monitorizează și verifică constant calitatea informației primite de la entitățile sectorului public, utilizând mai multe surse pentru confirmarea acestora.

Recreditarea de stat

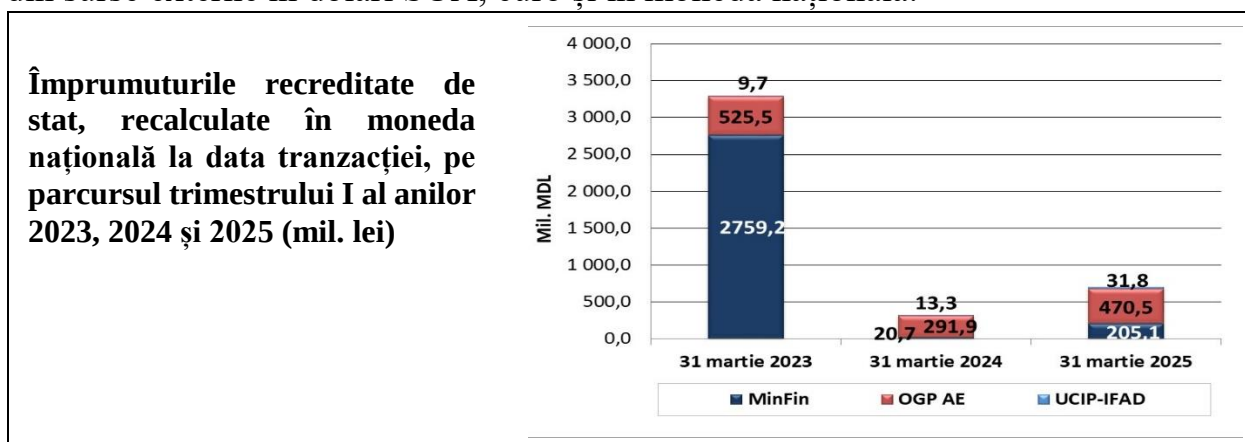
Recreditarea de stat se efectuează prin intermediul Ministerului Finanțelor (MinFin), Oficiului de Gestionare a Programelor de Asistență Externă (OGP AE), Unității Consolidate pentru Implementarea Programelor Fondului Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă (UCIP-IFAD) și Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (ODA).

Pe parcursul trimestrului I al anului 2025, din contul liniilor de creditare și a mijloacelor circulante acumulate (din rambursarea sumelor principale, dobânzilor aferente de către băncile, organizațiile de creditare nebancare (OCN) și asociațiile de economii și împrumut (AEÎ) participante la recreditarea de stat) pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe au fost recreditate împrumuturi către agenți economici, autorități publice locale și băncile, organizațiile de creditare nebancare, asociațiile de economii și împrumut participante la recreditarea de stat în valoare de 474,6 mil. lei și 12,0 mil. euro (echivalent a cca 707,9 mil. lei), inclusiv: din resurse recreditate din mijloacele circulante acumulate – 434,0 mii lei și 0,9 mil. euro (echivalent a cca 451,1 mil. lei) sau 63,7% din suma totală recreditată.

Împrumuturile recreditate de stat pe creditori, la situația din 31 martie 2023, 31 martie 2024 și 31 martie 2025

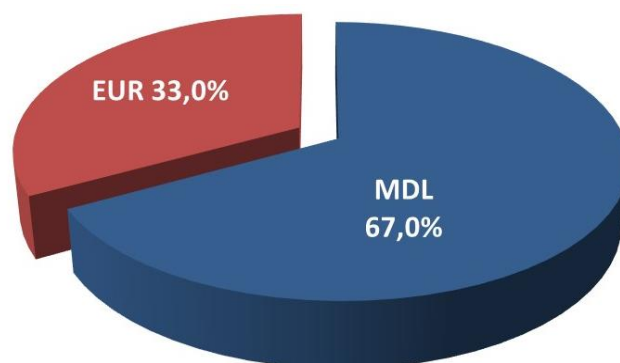

În perioada de analiză, se atestă un trend descendent aferent valorii mijloacelor financiare îndreptate spre recreditare în scopul implementării proiectelor finanțate din surse externe în dolari SUA, euro și în moneda națională.

Pe parcursul trimestrului I al anului 2025 s-a înregistrat o descreștere a mijloacelor financiare îndreptate spre recreditarea de stat în comparație cu trimestrul I al anului 2024, determinată de o cerere mai mică de recreditare din partea beneficiarilor. Comparativ cu trimestrul I al anului 2023 volumul împrumuturilor recreditate a fost în creștere.

Structura împrumuturilor recreditate de stat, pe valute, pe parcursul trimestrului I al anului 2025 (%)

În perioada de referință poziția dominantă în structura împrumuturilor recreditate de stat pe valute este ocupată de moneda națională cu 67,0%, urmată de euro cu 33,0%.

Sumele recreditate pe parcursul trimestrului I al anului 2025 se prezintă după cum urmează:

1) prin intermediul Ministerului Finanțelor – 10,5 mil. euro (echivalent a cca 205,1 mil. lei), inclusiv:

- Proiectul de dezvoltare a Sistemului Electroenergetic (Î.S. „Moldelectrica”) – 1,2 mil. euro;

- Proiectul de interconectare a rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, faza II – 0,2 mil. euro;

- Proiectul de achiziție a locomotivelor și restructurarea infrastructurii feroviare (Î.S. „Calea Ferată din Moldova”) – 9,1 mil. euro.

2) prin intermediul Oficiului de Gestionare a Programelor de Asistență Externă – 445,2 mil. lei și 1,3 mil. euro (echivalent a cca 470,5 mil. lei), dintre care:

- resurse recreditate direct din împrumuturile externe – 11,2 mil. lei și 0,4 mil. euro, inclusiv:

- Proiectul „Livada Moldovei” – 11,2 mil. lei și 0,4 mil. euro;

- resurse recreditate din mijloacele OGP AE circulante acumulate – 434,0 mil. lei și 0,9 mil. euro, inclusiv:

- Proiectul de Finanțare Rurală și Dezvoltare a Întreprinderilor Mici (FIDA I) – 26,77 mil. lei;

- Proiectul de Revitalizare a Agriculturii (FIDA II, PRA) – 34,06 mil. lei;

- Proiectul de Dezvoltare a Afacerilor Rurale (FIDA III, PDAR) – 6,18 mil. lei;

- Proiectul de Servicii Financiare Rurale și Marketing (FIDA IV) – 16,67 mil. lei;

- Proiectul de Servicii Financiare Rurale și Dezvoltarea Businessului Agricol (FIDA V) – 34,19 mil. lei;

- Programul Rural de Reziliență Economică-Climatică Incluzivă (FIDA VI) – 11,85 mil. lei;

- Proiectul de Reziliență Rurală (FIDA VII, PRR) – 13,88 mil. lei;

- Proiectul de Investiții și Servicii Rurale, faza I (RISP I) – 33,46 mil. lei;

- Proiectul de Investiții și Servicii Rurale, faza II (RISP II) – 37,81 mil. lei;

- Proiectul Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW) – 0,96 mil. lei;

- Proiectul de Ameliorare a Competitivității, faza 2 (PAC 2) – 5,45 mil. lei;

- Proiectul Livada Moldovei – 172,55 mil. lei și 0,89 mil. euro;

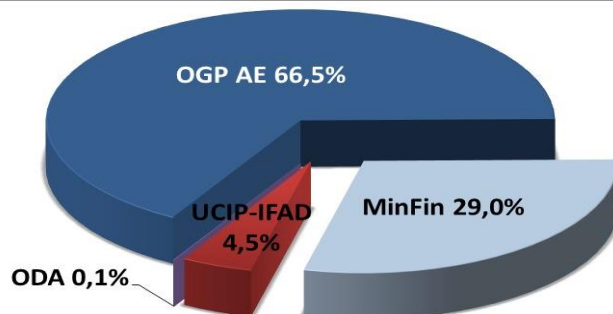
- Proiectul COVID-19 răspuns de urgență și suport ÎMMM – 40,16 mil. lei.

3) prin intermediul Unității Consolidate pentru Implementarea Programelor Fondului Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă (resurse recreditate direct din împrumuturile de stat externe) – 28,9 mil. lei și 0,2 mil. euro (echivalent a cca 31,8 mil. lei), din care:

-Proiectul Îmbunătățirea capacităților pentru transformarea zonei rurale (FIDA VIII) – 28,9 mil. lei și 0,15 mil. euro.

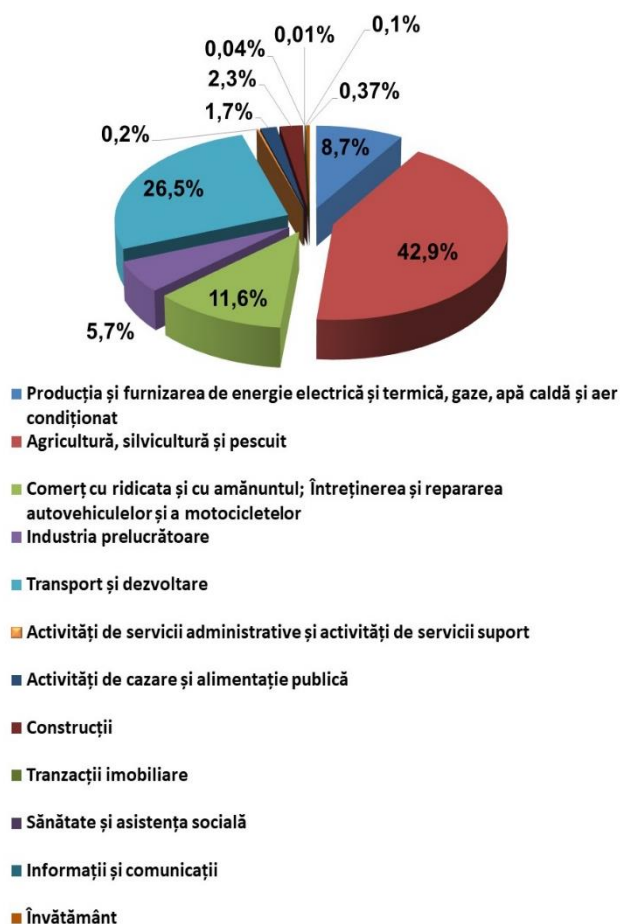
4) prin intermediul Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului – 0,5 mil. lei.

Structura recreditării împrumuturilor de stat între instituțiile participante, pe parcursul trimestrului I al anului 2025 (%)

În perioada de referință, cota majoritară de recreditare de stat îi revine Oficiului de Gestionare a Programelor de Asistență Externă (66,5%), urmată de Ministerul Finanțelor cu cota de 29,0%, Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor FIDA cu 4,5% și Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului cu 0,1%.

Structura recreditării împrumuturilor de stat sub aspectul activităților economice pe parcursul trimestrului I al anului 2025

Activitățile economice	mil. lei
Agricultură, silvicultură și pescuit	303,4
Transport și dezvoltare	187,4
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; Întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	81,9
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	61,6
Industria prelucrătoare	40,6
Construcții	16,3
Activități de cazare și alimentație publică	11,7
Învățământ	2,6
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	1,6
Informații și comunicare	0,4
Tranzacții imobiliare	0,3
Sănătate și asistență socială	0,1
TOTAL:	707,9

În structura mijloacelor financiare recreditate de stat, pe parcursul trimestrului I al anului 2025, sub aspectul activităților economice, ponderea majoritară a fost deținută de sectorul agricultură, silvicultură și pescuit cu 42,9%, urmată de transport și dezvoltare cu 26,5%, cota cea mai mică revinând sectorului sănătate și asistență socială - 0,01%.

În perioada de analiză, agenții economici, autoritățile publice locale și băncile, organizațiile de creditare nebancare, asociațiile de economii și împrumut participante la recreditarea de stat au rambursat suma principală, dobânda și alte plăți aferente în valoare totală de 317,2 mil. lei, 0,4 mil. dolari SUA și 65,5 mil. euro (echivalent a cca 1 598,3 mil. lei). Astfel:

1) pe împrumuturile recreditate prin intermediul Ministerului Finanțelor au fost rambursate – 0,1 mil. lei, 0,1 mil. dolari SUA și 61,5 mil. euro.

2) pe împrumuturile recreditate prin intermediul Oficiului de Gestionare a Programelor de Asistență Externă au fost rambursate – 288,2 mil. lei, 0,3 mil. dolari SUA și 3,9 mil. euro, din care:

a) resurse recreditate direct din împrumuturi externe – 25,5 mil. lei și 1,7 mil. euro;

b) resurse recreditate din mijloacele circulante acumulate – 262,7 mil. lei, 0,3 mil. dolari SUA și 2,2 mil. euro.

3) pe împrumuturile recreditate prin intermediul Unității Consolidate pentru Implementarea Programelor FIDA au fost rambursate – 28,9 mil. lei, 0,008 mil. dolari SUA și 0,1 mil. euro.

La situația din 31 martie 2025, soldul datoriilor beneficiarilor recreditați a fost de: 4 329,8 mil. lei, 18,2 mil. dolari SUA, 360,1 mil. euro și 896,9 mil. Yeni Japonezi (echivalent a 11 766,4 mil. lei). Acest sold s-a mărit cu 1 568,5 mil. lei față de aceeași perioadă a anului 2024, ceea ce reprezintă o creștere de aproximativ 15,4%. Comparativ cu sfârșitul anului 2024 s-a micșorat cu 5,9%. Astfel:

1) pe împrumuturile recreditate prin intermediul Ministerului Finanțelor – 65,0 mil. lei, 15,4 mil. dolari SUA, 303,5 mil. euro și 896,9 mil. Yeni Japonezi (echivalent a 6 351,3 mil. lei sau 54,0% din suma totală a datoriilor);

2) pe împrumuturile recreditate prin intermediul Oficiului de Gestionare a Programelor de Asistență Externă și Unității Consolidate pentru Implementarea Programelor FIDA – 4 264,2 mil. lei, 2,8 mil. dolari SUA și 56,6 mil. euro (echivalent a 5 414,5 mil. lei sau 46,0 % din suma totală a datoriilor).

3) pe împrumuturile recreditate prin intermediul Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (ODA) – 0,6 mil. lei sau 0,004% din suma totală a datoriilor.

La situația din 31 martie 2025, datoria cu termen expirat se înregistrează atât la împrumuturile recreditate prin intermediul Ministerului Finanțelor, cât și prin intermediul Oficiului de Gestionare a Programelor de Asistență Externă și se cifrează la 67,5 mil. lei, 3,1 mil. dolari SUA și 1,3 mil. euro (echivalent a 147,4 mil. lei). Aceasta reprezintă 1,25% din suma totală a datoriilor și s-a micșorat cu 107,9 mil.

lei comparativ cu aceeași perioadă a anului 2024, iar comparativ cu sfârșitul anului 2024, datoria cu termen de achitare expirat s-a micșorat cu 27,6%. Astfel:

1) pe împrumuturile recreditate prin intermediul Ministerului Finanțelor – 64,1 mil. lei, 3,1 mil. dolari SUA și 0,8 mil. euro (echivalent a 134,9 mil. lei) sau 91,5% din totalul datoriei expirate. Beneficiarii recreditați care nu au executat graficele de rambursare a datoriilor sunt:

- Consiliul raional Soroca (Programul de dezvoltare a serviciilor de aprovizionare cu apă potabilă, finanțat de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare);

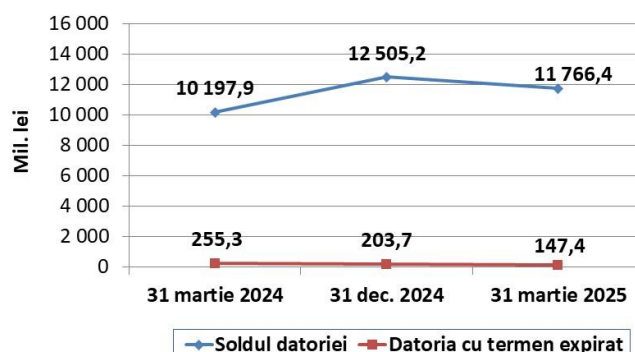
- Consiliul raional Nisporeni (Proiectul construcția locuințelor sociale, faza II);

- Î.S. „Calea Ferată din Moldova” (Proiectul de achiziție a locomotivelor și restructurarea infrastructurii feroviare);

- Întreprinderile în proces de insolabilitate și întreprinderile potențial falite.

2) pe împrumuturile recreditate și/sau monitorizate prin intermediul Oficiului de Gestionare a Programelor de Asistență Externă – 3,4 mil. lei și 0,5 mil. euro (echivalentul a 12,5 mil. lei) sau 6,2% din totalul datoriei expirate. Datoria dată a fost înregistrată la B.C. „Investprivatbank” S.A. și AEÎ „Grimăncăuți” și „Univers-Vin” S.R.L. în legătură cu insolabilitatea acestora și la întreprinderea vitivinicolă recreditată în cadrul Proiectului „Filiere du Vin” („Magnolia-94” S.R.L.).

Evoluția datoriilor beneficiarilor recreditați, la situația din 31 martie 2024, 31 decembrie 2024 și 31 martie 2025 (mil. lei)

Graficul prezentat atestă că, comparativ cu situația din 31 martie 2024, soldul datoriilor are o tendință ascendentă, determinată de o cerere mai mare de acordare a împrumuturilor din partea beneficiarilor recreditați. Comparativ cu finele anului 2024, soldul acestor datorii are o evoluție descendentă, în principal datorită rambursării datoriilor de către beneficiarii recreditați. Soldul datoriilor cu termen de achitare expirat, la situația din 31 martie 2025, are o evoluție descendentă comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent și cu finele anului 2024, în principal datorită anulării datoriilor ca rezultat al încetării procesului de insolabilitate.

Ministerul Finanțelor își îndeplinește sarcina de încasare a datoriilor expirate prin intermediul Serviciului Fiscal de Stat, aplicând măsuri de executare silită în conformitate cu legislația în vigoare, față de beneficiarii recreditării care înregistrează datorii cu termen de achitare expirat pe împrumuturile recreditate. Astfel, pe parcursul trimestrului I al anului 2025, la bugetul de stat au fost încasate 0,6 mil. lei, ceea ce constituie 0,04% din suma totală rambursată în perioada de referință.

Analizând structura datoriilor prin prisma beneficiarilor recreditați, se constată că în perioada de referință sunt active operațiunile de recreditare față de 72 de beneficiari recreditați:

1) 29 agenți economici cu soldul datoriilor de 5 954,0 mil. lei sau 50,6% din suma totală a datoriilor, dintre care 131,4 mil. lei sunt datorii cu termen expirat (89,2% din suma totală a datoriilor expirate), dintre care:

a) 13 întreprinderi care au datorii în sumă de 5 747,8 mil. lei activează în regim ordinar. Suma datoriilor cu termen expirat constituie 6,8 mil. lei (4,6% din suma totală a datoriilor expirate);

b) 10 întreprinderi care au datorii în sumă de 122,5 mil. lei se află în proces de insolabilitate conform Legii insolabilității. Suma datoriilor cu termen expirat constituie 40,9 mil. lei (27,8% din suma totală a datoriilor expirate);

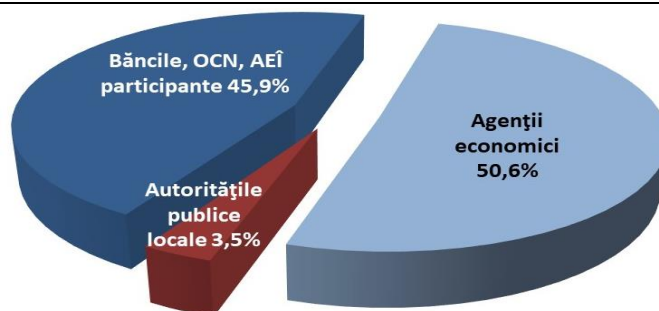
c) 4 întreprinderi care au datorii în sumă de 73,8 mil. lei sunt potențial faliți. Suma datoriilor cu termen expirat constituie 73,8 mil. lei (50,1% din suma totală a datoriilor expirate);

d) 2 întreprinderi au datorii în sumă de 9,9 mil. lei și lipsesc din Registrul de Stat al persoanelor juridice. Suma datoriilor cu termen expirat constituie 9,9 mil. lei (6,7% din suma totală a datoriilor expirate). De la agenții economici nominalizați nu este posibilitatea reală de rambursare a datoriilor cu termen expirat.

2) 25 autorități ale administrației publice locale dețin datorii în sumă de 406,5 mil. lei (3,5% din suma totală a datoriilor). Suma datoriilor cu termen expirat constituie 12,6 mil. lei (8,5% din suma totală a datoriilor expirate);

3) 18 bănci, organizații de creditare nebancare și asociații de economii și împrumut participante la recreditarea de stat înregistrează datorii în sumă de 5 405,9 mil. lei (45,9% din suma totală a datoriilor), dintre care 3,4 mil. lei sunt cu termen expirat (2,3% din suma totală a datoriilor expirate).

Structura datoriilor prin prisma beneficiarilor recreditați, la situația din 31 martie 2025, (%)

Conform datelor prezentate în diagrama, datoriile agenților economici reprezintă ponderea majoritară, de 50,6% din totalul datoriilor, urmate de bănci, organizații de creditare nebancare și asociații de economii și împrumut participante la recreditarea de stat cu o cota de 45,9% și autoritățile publice locale cu 3,5 la sută.

**Soldul datoriilor la împrumuturile recreditate de stat pe debitori, la situația din
31 martie 2025**

Nr. d/o	Beneficiarii recreditați	Numărul beneficiarilor	Soldul datoriei		Soldul datoriei cu termenul de achitare expirat	
			mil. lei	%	mil. lei	%
1.	Întreprinderile de stat	6	5 679,8	48,3	69,1	46,9
2.	Întreprinderile municipale	8	224,2	1,9	13,2	9,0
3.	Autoritățile publice locale	25	406,5	3,5	12,6	8,5
4.	Întreprinderile din sectorul privat	15	50,0	0,4	49,1	33,3
5	Băncile, OCN, AEI participante	18	5 405,9	45,9	3,4	2,3
	Total	72	11 766,4	100,00	147,4	100,0

Conform datelor prezentate, cea mai mare parte a datoriilor (48,3%) se înregistrează la întreprinderile de stat, urmate de bănci, organizațiile de creditare nebancare și asociațiile de economii și împrumut participante la recreditarea de stat, cu o cotă de 45,9%, la polul opus fiind întreprinderile din sectorul privat cu o cotă de 0,4%. În ceea ce privește arieratele, întreprinderile de stat înregistrează partea majoritară a acestora (46,9%), urmate de întreprinderile din sectorul privat, întreprinderile municipale, autoritățile publice locale, și băncile, organizațiile de creditare nebancare, asociațiile de economii și împrumut participante cu o cotă de 2,3%.

Analizând datoriile beneficiarilor recreditați din perspectiva domeniilor activităților economice s-au înregistrat datorii la împrumuturile recreditate după cum urmează:

- 1) agricultură, silvicultură și pescuit – 3 529,1 mil. lei sau 30,0% din suma totală a datoriilor împrumuturilor recreditate;
- 2) producția și furnizarea de energie termică, gaze, apă caldă și aer condiționat – 5 012,4 mil. lei sau 42,6% din suma totală a datoriilor împrumuturilor recreditate;
- 3) transport și dezvoltare – 977,2 mil. lei sau 8,3% din suma totală a datoriilor împrumuturilor recreditate;
- 4) industria prelucrătoare – 671,0 mil. lei sau 5,7% din suma totală a datoriilor împrumuturilor recreditate;
- 5) comerț cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor – 503,3 mil. lei sau 4,3% din suma totală a datoriilor împrumuturilor recreditate;

6) distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare – 324,2 mil. lei sau 2,8% din suma totală a datoriilor împrumuturilor recreditate;

7) construcții – 300,9 mil. lei sau 2,6% din suma totală a datoriilor împrumuturilor recreditate;

8) activități de servicii administrative și activități de servicii suport – 133,1 mil. lei sau 1,1% din suma totală a datoriilor împrumuturilor recreditate;

9) sănătate și asistență socială – 144,9 mil. lei sau 1,2% din suma totală a datoriilor împrumuturilor recreditate;

10) activități de cazare și alimentație publică – 85,0 mil. lei sau 0,7% din suma totală a datoriilor împrumuturilor recreditate;

11) arta, activități de recreere și de agrement – 40,1 mil. lei sau 0,3% din suma totală a împrumuturilor recreditate;

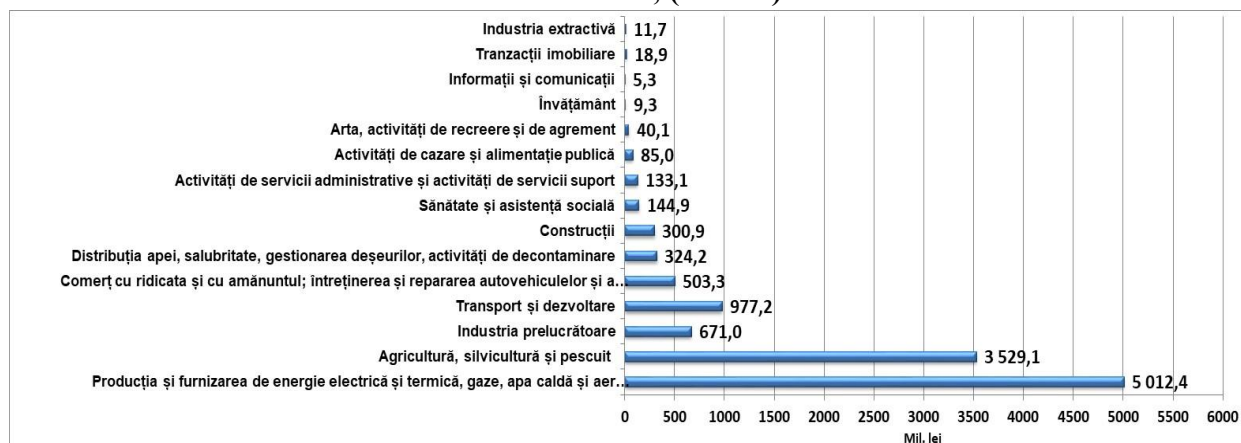
12) tranzacții imobiliare – 18,9 mil. lei sau 0,16% din suma totală a datoriilor împrumuturilor recreditate;

13) învățământ – 9,3 mil. lei sau 0,08% din suma totală a împrumuturilor recreditate;

14) informații și comunicare – 5,3 mil. lei sau 0,05% din suma totală a împrumuturilor recreditate;

15) industria extractivă – 11,7 mil. lei sau 0,1% din suma totală a datoriilor împrumuturilor recreditate.

Datoriile beneficiarilor recreditați sub aspectul activităților economice, la situația din 31 martie 2025, (mil. lei)

Conform graficului prezentat ponderea majoritară din structura datoriilor beneficiarilor recreditați revine activității economice producția și furnizarea de energie termică, gaze, apă caldă și aer condiționat cu 42,6%, urmată de activitatea agricultură, silvicultură și pescuit cu 30,0%, în timp ce activității informații și comunicații îi revine ponderea cea mai mică, de 0,05 la sută.

Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova

Direcția generală datoria sectorului public și asistență externă

Adresa poștală: MD-2005, mun. Chișinău, str. Constantin Tănase, 7

www.mf.gov.md, tel.(022) 26-27-26